Høgskolen i Østfold

STUDIEPLAN

BACHELOR I SOSIALT ARBEID

3 ÅRS HELTIDSSTUDIUM

180 studiepoeng
Bachelor
2004-2007

Basert på Rammeplan og Forskrift for
3-årig Sosionomutdanning
Fastsatt av Kirke-, utdannings- og
forskningsdepartementet
28 januar 1999.

Godkjent	Av: Avdelingsleder ved avd. for Helse og sosialfag	Dato: 12.08.2004
Endret	Av:	Dato:

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING **1**
MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV **2**
STUDIETS VARIGHET OG OMFANG **2**
MÅL FOR STUDIET **2**
STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING **3**
ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGFORMER **4**
FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS **5**
VURDERINGSFORMER **6**
PENSUM-/LITTERATURLISTE **9**
EMNEBESKRIVELSER **11**
PENSUM BACHELOR I SOSIALT ARBEID **26**

INNLEDNING

Studieplanen for sosionomutdanningen ved Avdeling for Helse- og sosialfag, HiØ, bygger på *Rammeplan og forskrift for 3–åring sosionomutdanning*, fastsatt av KUF 28.01.1999. Rammeplanen skisserer bakgrunnen for framveksten av sosionomutdanningen i Norge og utviklingen av faget sosialt arbeid. Dette danner bakgrunnen for de verdier, fagemner og mål som skal være styrende for utdanningen av sosionomer. Rammeplanen finnes på Internett: www.nnr.no.

Sosionomens kompetanse

Sosionomutdanningen er en generalistpreget sosialarbeiderutdanning. Sosionomer arbeider på ulike felt og med ulike målgrupper: I hovedsak med mennesker og grupper som befinner seg i en utsatt og/eller marginal posisjon, hvor de opplever sosiale problemer av materiell, personlig eller relasjonell karakter.

Sosialt arbeid er betegnelsen både på *sosionomenes virksomhet* og det *yrkesspesifikke faget* som arbeidet er forankret i.

Sosialt arbeid både som fag og praktisk arbeid har endret seg de siste femti årene. På 1950- og 60-årene var sosialt arbeid preget av *harmonitenkning,* og behandlingsrettet sosialt arbeid for å bedre enkeltpersoners sosiale fungering og personlige utvikling preget både utdanning og praksis. På 1970–tallet ble oppmerksomheten i større grad rettet mot *klientskapende faktorer* i samfunnet. Det ble en sterkere vektlegging av arbeid med reformer og sosial endring innenfor sosialt arbeid. *Samfunnsarbeid* og *sosialt gruppearbeid* fikk større plass i utdanningen. I 1970- og 80–årene er utdanningene blitt preget av at en stadig økende andel av sosionomene arbeider på sosialkontor, og med dette har *forvaltningskompetanse* fått en større plass i utdanningene.

Samtlige sider ved sosialt arbeid danner i dag grunnlag for profesjonell kompetanse innen sosial arbeid. Forholdet mellom kompetanse i *forvaltningsarbeid*, *sosialt endringsarbeid* og *behandling* er imidlertid et tilbakevendende diskusjonstema i utdanningene.

Sosiale institusjoner, organisasjoner, lokal- og storsamfunn er også sentrale målgrupper for sosionomer. Utøvelse av sosialt arbeid foregår på ulike arbeidsområder; den største arbeidsgiveren for sosionomer er sosial- og helsesektoren i kommunene, der over halvparten av sosionomene arbeider. Andre arbeidssteder for sosionomer er fylkeskommunale eller statlige institusjoner og organisasjoner, arbeidsmarkedssektoren, trygdesektoren, kriminalomsorgen og skoleverket – i tillegg finnes det et spekter av arbeidsoppgaver og faglige utfordringer innen flere andre sektorer i offentlig og privat regi.

På disse arenaene yter sosionomer bistand til og samarbeider med mennesker med ulik sosial og kulturell bakgrunn, i ulike livsfaser. De må forholde seg til enkeltmennesker og grupper med svært ulike former for og grader av sosiale problem.

Sosionomutdanningens formål

Utdanningen skal legge til rette for at studentene tilegner seg en grunnleggende kompetanse i *sosialt arbeid* – slik at de best mulig kan mestre de oppgaver og utfordringer i praktisk sosialt arbeid som skissert overfor. Profesjonelt sosialt arbeid bygger på en kompetanse med disse hovedkjennetegn:

Relasjonell kompetanse: Sosialt arbeid utøves i direkte kontakt mellom sosionom og bruker. Det setter krav til sosionomens evne til å etablere en konstruktiv relasjon til og mellom brukere, enten brukerne er et lokalsamfunn, en gruppe, en familie eller en enkeltperson. Det kreves også at sosionomen skal kunne vedlikeholde denne relasjonen gjennom arbeidsprosessen – også når det oppstår konflikter. Dette krever gode kunnskaper og kommunikasjonsferdigheter. Det forutsetter at den enkelte utvikler innsikt i egne og andres forutsetninger, følelsesmessige så vel som kognitive. Den enkelte må derfor vise vilje til å øve opp evnen til kommunikasjon, samhandling og empati.

Sosialt endringsarbeid: Sosialt arbeid handler også om å yte bistand slik at enkeltpersoner og grupper blir bevisstgjort og myndiggjort, i forhold til ulike former for undertrykking av materiell, politisk, sosial, kulturell og psykologisk art. Sosionomer skal bidra til at brukere får økt innsikt i problemskapende forhold, slik at brukere kan finner konkrete og alternative måter å forholde seg på til ulike problemområder – og eventuelt endre dem. Det krever at sosionomer fokuserer så vel på ressurser i omgivelsene som hos den enkelte bruker. I sosialt arbeid må sosionomer utforske muligheter for

endring både i eget tjenestetilbud og organisasjon, i omgivelser og hos bruker. Endringskompetanse bygger på sosionomens evne til å analysere sosiale problem – basert på kunnskap hentet fra ulike fag- og forståelsesrammer. Kompetansen innbefatter videre mestring av varierte ferdigheter og arbeidsmåter som er tilpasset og relevante i den enkelte situasjon. Å gi best mulig bistand og hjelp i enkeltsituasjoner krever innsikt i hvordan samfunnsmessige mekanismer er med på å skape sosiale problemer. En innsikt som fordrer kunnskap om det offentlige og private hjelpeapparat og institusjonelle ordninger av sosial, helsemessig, kulturell og organisatorisk art. Mot og evne til å arbeide for å endre rammebetingelser når dette vurderes som nødvendig, hører også med til sosionomers endringskompetanse.

Forvaltningskompetanse: Sosionomer skal også yte personlig bistand til brukere i form av veiledning og råd, hjelpetiltak og tildeling av økonomiske og materielle goder. Til dette kreves god praktisk kompetanse i saksbehandling og skjønnsmessig vurdering. Andre forvaltningsmessige oppgaver er nær knyttet til lovverket, så som lov om sosiale tjenester og lov om barnevernstjenester. Sosionomer skal sikre brukermedvirkning, brukerdeltakelse og respektere brukers rett til medbestemmelse. De skal videre opptre som advokat for brukere og deres interesser og ivareta brukeres rettsikkerhet. For å innfri disse kravene må sosionomer har god kompetanse i korrekt saksbehandling, og de må ha solid kunnskap om og innsikt i det juridiske og formelle grunnlaget for saksbehandlingen. Forvaltningskompetanse omfatter også evnen til å informere, formidle og begrunne de tiltak som treffes; krav til god skriftlig fremstilling og dokumentasjon er derfor grunnleggende. Lovverket gir i visse tilfelle hjemmel for inngrep uten den enkelte brukers samtykke eller mot vedkommendes vilje. Dette krever, foruten store krav til sosionomers forvaltningskompetanse; særlig kompetanse knyttet til etisk refleksjon og til å foreta valg i situasjoner preget av konflikt og motsetninger.

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV

Alle utdanningssøkende, primært ungdom som oppfyller opptakskravene. Opptakskravet er generell studiekompetanse eller dokumentert realkompetanse.

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG

Bachelor i sosialt arbeid utgjør 180 studiepoeng og kan tas over 3 år. Utdanningen er i Rammeplanen delt inn i fem hovedemner. Et heltidsstudium tilsvarer 60 studiepoeng pr. år. Utdanningen henter kunnskap fra mange fagområder, og det er den totale kompetansen som studentene har fått gjennom teoretiske og praktiske studier som utgjør sosionomkompetansen. Yrkesutøvelsen krever innsikt i ulike kunnskapsområder. Kunnskap, holdninger og ferdigheter hentes både fra teori og praksis

MÅL FOR STUDIET

Sosionomutdanningen skal legge til rette for at studentene utvikler seg til å bli brukerorienterte og reflekterte yrkesutøvere som er kvalifisert i sosialt arbeid. Utdanningen må derfor legge til rette for at studenten ved endt utdanning har utviklet og ervervet et tilstrekkelig nivå innenfor følgende delkompetanser:

- Forstå hvordan samfunnsmessige forhold skaper og vedlikeholder sosiale problemer.
- Vise innsikt i og forståelse for menneskelige behov og menneskelig atferd.
- Kunne møte brukere av hjelpeapparatet med respekt og empati.
- Formidle grunnleggende verdier som likeverd, solidaritet og samarbeid som og forutsetninger for praktisk sosialt arbeid.
- Kunne utføre saksbehandling som ivaretar brukernes behov og rettigheter, i henhold til forvaltningsmessige prinsipper og aktuelle lover – og som synliggjør og fremmer deres rettigheter og interesser.
- Kunne anvende sin kunnskap om og oversikt over hjelpeapparatet i arbeidet med å redusere sosiale problemer og fremme brukernes livsvilkår og livskvalitet, i samarbeid med andre yrkesgrupper.
- Kunne vurdere hovedmål og virkemidler i sosialpolitikken og bidra med sin innsikt i sosialpolitiske virkemidler overfor hjelpeapparatet og overfor politiske myndigheter.

- Kunne anvende ulike sosialfaglige arbeidsformer, spesielt arbeidsformer som mobiliserer brukernes egne ressurser som aktive deltagere, både som enkeltpersoner, i familier og som gruppe eller sosialt nettverk.
- Kunne utøve sosialt arbeid i relasjoner preget av krysspress og interessemotsetninger, kunne håndtere slike konflikter med fokus på brukernes interesser og stille seg solidarisk med mennesker som befinner seg i en utsatt marginal posisjon.
- Kunne arbeide med mennesker med ulik virkelighetsoppfatning og utøve sitt yrke i flerkulturelle kontekster.
- Vise evne til tverrfaglig samarbeid ut fra kjennskap til andre aktuelle yrkesgruppers kompetanse.
- Kunne dokumentere, evaluere og kvalitetsutvikle eget arbeid og yrkesutøvelse.
- Forstå og vise betydningen av personlig og faglig videreutvikling, kunne delta i faglig utviklingsarbeid og ta i bruk nye arbeidsmåter utviklet på grunnlag av så vel forskning som erfaringsbasert kunnskapsutvikling.

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING

1. studieår

Blokk 1.1	Fellesblokk A	Blokk 1.3	Blokk 1.4
3uker – 5 stp	4 uker – 6 stp	5 uker – 7,5 stp	5 uker – 7,5stp
Sosionomen faget og yrket	Student og yrkesutøver	Individ og samfunn 1 Psykologi og ped.	Individ og samfunn 2 Sosiologi og sos.antr.

Fellesblokk B	Blokk 1.6	Blokk 1.7	Blokk 1.8 – Praksis 1	eksamen
3uker –4,5stp	4 uker –7stp	5 uker – 10stp	8 uker - 12stp	1 uke
Etikk	Individ og samf. 3 -Sosialpolitikk og jus	Modeller i sosialt arbeid	Praktisk sosialt arbeid og yrkesutøvelse	

2 studieår

Blokk 2.1	Blokk 2.2 . Praksis 2
9 uker -13stp	9uker – 13,5stp
Sosialt arbeid på sosialkontor og tilgrensede tjenester	Sosialt arbeid med enkelt personer og grupper

Blokk 2.3	Blokk 2.4	Eks
8 uker –13,5	11 uker – 20 stp	
Sosialmedisin og psykisk helsearbeid	Sosialt arbeid med barn, ungdom og familier	

3. Studieår

Fellesblokk C	Blokk 3.2	Blokk 3.3
3uker – 4,5 stp	6 uker – 10stp	8 + 1uke praksisseminar 15 stp
Vitenskapsteori /forsk.metode	Organisering av og samhandling i helse- og sosialsektoren	Sosialt arbeid på strukturelt nivå

Blokk 3.3 - Praksis 3	Sem	Blokk 3.5 Praksis 4	Ind.st	Eks
10 uker – 16,5 stp inkl. seminar 1 uke	1uke	8 uker – 14stp	2uker	
Sosialt arbeid		Bacheloroppgave		

Progresjon:

Det forutsettes at blokkene/emnene tas i rekkefølge, slik at en blokk med lavere nummer må tas før den etterfølgende med høyere nummer.

Obligatoriske emner:

Undervisning i basisgrupper (veiledning)

Undervisning i seminargrupper
Ferdighetstrening
Praksisstudier

Se egne retningslinjer for fravær fra obligatorisk undervisning og retningslinjer for ferdighetstrening.

Studier i utlandet:

Det er mulig å ta deler av studiet i utlandet i andre eller tredje studieår. De som ønsker å studere i utlandet må søke om dette i god tid, dvs. tidlig i et semester hvis ønsket er å reise i det etterfølgende semesteret. Avdelingen har internasjonal koordinator som orienterer om de tilbudene høgskolen har.

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGFORMER

Med utgangspunkt i den nasjonale rammeplanen er 3 årig Bachelor i sosialt arbeid organisert i tverrfaglig tema blokker jfr. Oversikten under studiets innhold, oppbygging og sammensetning. Sosionomutdanningen ved HiØ bygger på samme grunnleggende verdier som sosialt arbeid er forankret i, slik som respekt, solidaritet og samarbeid. Utdanningen legger vekt på å tilby undervisning og et læringsmiljø som:

- fremmer og stiller krav til studentenes faglige engasjement og innsats, motivasjon, deltaking og personlige utvikling;
- forutsetter et *gjensidig ansvar* for undervisning og læring mellom studenter og lærere – med sikte på å utvikle studentenes evne til *å ta ansvar for egen læring*, som grunnlag for deres videre livslange læring og faglige utvikling;
- fremmer studentenes evne til kritisk refleksjon over fag, etikk, samfunn og eget yrkesvalg og yrkesrolle.
- som tar i bruk arbeids- og samarbeidsformer som bidrar til å utfordre studentenes verdier, holdninger, følelser og kreativitet;
- bidrar til at studentene utvikler metodisk og målrettet kompetanse i å samle inn, vurdere kritisk, bearbeide, strukturere og formidle informasjon – som danner et sentralt element i deres framtidige yrkesutøvelse.
- er i dialog med praksisfeltet, brukerorganisasjoner, forskning og andre utdanninger og fagområder.

Sosionomutdanningen har lagt *problembaserte læringsprinsipper – problembasert læring* – til grunn for både studieorganisering og valg av pedagogiske undervisnings- og arbeidsformer. Vi ser dette som en egnet måte å realisere og nå målene for studentenes læring i punktene over.
Som hovedelementer i studiemodellen legger utdanningen til rette følgende lærings- og undervisningssituasjoner:

Undervisning i samlet kull – forelesninger - i hovedsak som en formidlende undervisningsform; f. eks. forelesninger	6 – 8 timer pr. uke i gj.snitt gjennom studieåret
Undervisning i seminargrupper – som diskusjons- og dialogpreget undervisning, som setter større krav til forberedelser og bidrag fra studentene. Seminarundervisningen er obligatorisk og er knyttet til studentens arbeid både i grupper og individuelt	3 – 4 timer pr uke i gj.snitt gjennom studieåret
Arbeid i basisgruppe med og uten veileder	1– 1,5 timer pr uke i gj.snitt gjennom studieåret Arbeid i grupper utover dette uten veileder avtales i gruppene og i samarbeid med veileder.
Ferdighetstrening I ferdighetstrening handler det om å øve og praktisere ferdigheter som står sentralt i yrkesutøvelsen	Omfanget av ferdighetstrening vil variere
Praksisstudier	se praksis

Bruk av bibliotek:
Høgskolen har et eget fagbibliotek med et stort utvalg av bøker som dekker utdanningens fagområder. Det forventes at studentene bruker biblioteket aktivt. biblioteket gjennomfører egen undervisning for studentene i alle tre studieårene. Målet med bibliotekundervisningen er at studentene skal få informasjonskompetanse. De skal lære å bruke informasjonskilder og gjenfinningssystemer. De skal lære å vurdere kildene sine kritisk og velge å bruke den beste informasjonen ut fra egne behov og problemstillinger.

Bruk av IKT:
Høgskolen har 2 rom med datamaskiner som studentene kan benytte. Det forventes at studentene har ferdigheter i bruk av tekstbehandling. Høgskolen tilbyr kun en kort innføring i bruk av data. Høgskolen bruker. Blackboard som elektronisk læringsplattform. Innformasjonsutveksling foregår i hovedsak via web. Se også www.hiof.no for mer informasjon.

Egenaktivitet - Individuelle studier:
Som det framgår av oversikten over lærings- og undervisningssituasjoner, legger høgskolen til rette teoriundervisning samlet i gjennomsnitt 10-14 timer pr.uke. I utdanningens teoretiske del legges det til rette lærings- og undervisningssituasjoner i til sammen ca. samlet i **14–15 timer** pr. uke, ut fra oversikten ovenfor. Studiet og undervisningen forutsetter at studentene er heltidsstudenter som arbeider i gjennomsnitt **40 timer** pr. uke.
Det individuelle studiearbeidet utgjør dermed i gjennomsnitt **ca. 25 timer** pr. uke – fordelt på følgende aktiviteter: Arbeid med obligatoriske innleveringsoppgaver og arbeidskrav, individuelt og i grupper, egenorganisert studiearbeid i grupper og selvstudier.

Gjennom det individuelle studiearbeidet forventes det at studenten utvikler sine studie- og læringsstrategier slik at de i økende grad kan ta *ansvar for og styre sin egen læring.* Gjennom veiledning (individuelt og i gruppe) og individuelle studiesamtaler skal utdanningen støtte studenten i dette.

Obligatorisk deltakelse i gruppevirksomhet:
Det stilles krav om at studentene deltar i arbeidet i basisgruppene, som er en sentral del av studiemodellen.

Arbeidskrav:
Det er knyttet arbeidskrav til hver av de ulike emnene eller blokkene, disse er nærmere beskrevet i emnebeskrivelsene under den enkelte blokk. Arbeidskravene kan være gruppeoppgaver eller individuelle oppgaver. Det tilbys veiledning i forbindelse med arbeidskravene. Gjennomførte arbeidskrav er en betingelse for å bli oppmeldt til eksamen. Se beskrivelse under den enkelte blokk og hvilke krav som gjelder for å bli oppmeldt til eksamen

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS
Overordnede mål for praksisstudiene
Med praksisstudier menes at studentene skal ut i arbeidsfeltet på relevante arbeidssteder. Praksisstudienes plass i utdanningen er både pedagogisk begrunnet som studieform, og faglig begrunnet som studieinnhold. Praksisstudiene skal bidra til at studentene øker sin forståelse for sammenhengen mellom forskning, teori og praktisk arbeid. Observasjon, samhandling, veiledning og praktisk utprøving i arbeidsfeltet er av stor betydning for studentenes mulighet til å utvikle og bevisstgjøre seg egen yrkesrolle.

Praksisstudiene skal være planlagt og målrettet samtidig som det er vesentlig at studentenes læring knyttes til det situasjonsbestemte i praksis. Praksis skal være en integrert del av utdanningen og kan knyttes til alle hovedemner. Den skal bidra til at studentene utfordres til faglig og etisk refleksjon og til bearbeiding av kunnskaper. Studentene skal også gjennom praksisstudiene øke sin bevissthet om egne følelser og holdninger og utvikle sine evner til kommunikasjon og samarbeid.

Studentene skal i løpet av sin praksis erfare direkte kontakt med brukere og delta i forvaltningsmessig planlegging og tilrettelegging. Det bør legges til rette for kontakt med forskjellige arbeidsplasser slik at studentene kan skaffe seg kunnskap om yrkesrollen i ulike virksomheter. Høgskolen har ansvar for at studentenes mestring i praksis vurderes.

Studentene skal i praksisstudiene:
- få erfaring med ferdigheter i sosialt arbeid som forberedelse til fremtidig yrkesrolle, ansvar og oppgaver
- praktisere og videreutvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger i direkte samhandling med brukere og under kyndig veiledning
- tilegne seg kunnskap og faglig innsikt som ikke er beskrevet i litteraturen, i samarbeid med erfarne yrkesutøvere
- reflektere over, vurdere og diskutere etikk og fagutøvelse
- innhente erfaringer med sosial- og helsetjenestens oppbygging og organisering
- samarbeide med ulike yrkesgrupper
- samle erfaring som kan drøftes på høgskolen og brukes som grunnlag for videre læring

Krav som må være oppfylt for å starte praksisstudier er beskrevet under den enkelte praksisblokk - se blokkene 1.8, 2.2, 3.4 og 3.5.

Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert:
Bachelor i sosialt arbeid har 4 perioder med praksisstudier, totalt 34 uker. Første praksis, praktisk sosialt arbeid og yrkesutøvelse har en varighet på 8 uker, og er i slutten av andre semester. Andre praksis, sosialt arbeid med enkeltpersoner og familier, er i 3 semester og har en varighet på 8 uker. Tredje periode med praksisstudier, sosialt arbeid, er i 6 semester og har en varighet på 10 uker. Siste periode med praksisstudier er i slutten av 6 semester, i denne 8 ukers perioden er fokuset på Bacheloroppgaven.

VURDERINGSFORMER
Underveisvurdering:
Studentene får tilbakemelding på arbeidskrav på tre måter – a. Skriftlig tilbakemelding fra fagansatte, b. veiledning i basisgruppen og c. Medstudentvurdering. Det blir gitt tilbakemelding på en av de nevnte måtene i de fleste blokker.

Sluttvurdering:

Eksamen 1 – basiskunnskap i sosialt arbeid
Eksamen 1 er todelt i en del A og en del B.
Del A er en mappeeksamen. Eksamen tar utgangspunkt i de arbeidskravene studentene har arbeidet med i blokken 1.1 – 1.6. Omfanget av det enkelte arbeidskrav er beskrevet i emnebeskrivelsen under den enkelte blokk. Arbeidskravene i blokkene legges i en læringsmappe. I eksamensmappa som skal leveres til en fastsatt dato etter blokk 1.6 i andre semester skal det være følgende: 1 oppgave på over 1500 ord som høgskolen velger, 1 oppgave på over 1500 ord som studentene velger og 2 notater på under 1000 ord som høgskolen velger. Del A må være bestått før studenten kan gå opp til del B av eksamen.

Del B gjennomføres som en individuell hjemmeeksamen over 1 uke i slutten av andre semester. Eksamen strekker seg over 5 dager. Grunnlaget for eksamen er blokkene i første studieår. Hjemmeoppgaven tar utgangspunkt i en problemstilling hentet fra praksisrapporten i praksis 1. Situasjonsbeskrivelsen skal være godkjent av skolekontakten i praksis 1. Studentens situasjonsbeskrivelse danner utgangspunkt for eksamensoppgaven.

For å fremstille seg til del B av denne eksamen må følgende være gjennomført eller bestått:
-Blokktester
-Studiesamtalen
-Praksis 1
-Ferdighetstrening

Mappevurdering første studieår (eksamen 1 del A)

Det brukes betegnelsen læringsmappe og eksamensmappe. Alle oppgavene/arbeidskravene legges i læringsmappa, utvalgte oppgave trekkes ut til eksamensmappa.

Høgskolen har følgende skille mellom oppgaver og notat:
Oppgaver: Følger kriteriene for oppgaveskriving og høgskolens retningslinjer - omfang på mer enn 1500 ord.
Notater: Friere form – avhengig av oppdragets art - omfang på under 1000 ord.

Individuell oppgave: Semesteroppgave (2500 ord)

1. Med utgangspunkt i et tema studenten er opptatt av knyttet til studiets litteratur eller forelesninger.
2. Fritt valgt case blant 5 mulige som høgskolen har laget.

Det gis skriftlig tilbakemelding på 1 individuell oppgave , 1 arbeidskrav i gruppe og 1 notat fra fagansatte. Alle oppgavene legges i læringsmappa.

I eksamensmappa skal følgende vurderes:
1 oppgave velges av høgskolen - over 1500 ord
1 oppgave velges av studenten - over 1500 ord
2 notater velges av høgskolen

Oppgavene leveres inn til fastsatte datoer, som er spesifisert I blokkbøkene, studentene har anledning til å arbeide videre med oppgaven etter dette. De ulike delene av eksamen må være vurdert til karakteren E eller bedre for at eksamen kan bestås.

Vurdering av oppgaver
Gruppeoppgaver hvor det er gitt tilbakemelding og hvor studentene ønsker å arbeide mer med oppgaven, gis det anledning til at dette kan gjøres individuelt. Det er en forutsetning at den opprinnelige oppgaven er heftet sammen med oppgaven som er endret. Dette gjelder også individuelle oppgaver som er endret etter at det er gitt tilbakemelding.

Studentene kan velge hvilken oppgave de ønsker skriftlig tilbakemelding på . Studentene må si fra om dette ved innlevering av den enkelte oppgave. Studenter som har sagt at de ikke ønsker tilbakemelding på den leverte oppgaven, kan be om dette på et senere tidspunkt, men her er det viktig å understreke for studentene at dette ikke gjøres kort tid før eksamensmappe skal leveres inn.

Eksamen 2 : Sosialt arbeid - individ og gruppe
Eksamen 2 er todelt i en del A og en del B. Hver av delene teller 50 % av den endelige karakteren ved eksamen 2.
Del A er en mappe-eksamen . Eksamen tar utgangspunkt i de arbeidskrav studentene har arbeidet med i blokkene 2.1-2.4. Omfanget av de ulike arbeidskravene er beskrevet i emnebeskrivelsene under den enkelte blokk. Arbeidskravene fra de enkelte blokkene legges i en læringsmappe som på et gitt tidspunkt endres til en eksamensmappe. Fra denne mappa trekkes:

- 1 oppgave som studenten velger selv
- 1 oppgave trukket av høgskolen
- 2 notater

De ulike oppgavene i mappeeksamen som utgjør del A må være bestått før studenten kan gå opp til del B av eksamen.

Del B er en muntlig høring som vil bestå av at man tar utgangspunkt i de utvalgte oppgavene som er vurdert som eksamensoppgaver trukket fra læringsmappa, selvvalgt pensum fra praksis 2 og høring i generelle sosialfaglige problemstillinger. De ulike delene av eksamen må være vurdert til karakteren E eller bedre for at eksamen skal bestås.

Oppgavene leveres inn til fastsatte datoer, som er spesifisert I blokkbøkene, studentene har anledning til å arbeide videre med oppgaven etter dette.

Endelig karakter på eksamen 2 fremkommer ved at karakteren på den skriftlige delen slås sammen med karakteren fra den muntlige delen. Eksamenskommisjonen vurderer helheten når endelig

karakter fastsettes, men tar utgangspunkt i at hver del av eksamen teller 50%. Både den skriftlige og den muntlige delen av eksamen må være bestått**.**
Det blir en karakter som påføres vitnemålet.

For å fremstille seg til denne eksamen, må følgende være gjennomført eller bestått.

- Blokktester
- Studiesamtalene
- Praksis 2
- Obligatoriske arbeidskrav
- Ferdighetstrening

Eksamen 3 – **Bacheloroppgave i sosialt arbeid**
Eksamen 3 – Sosialfaglig Bacheloroppgave gjennomføres i tredje studieår og består av en skriftlig bacheloroppgave og muntlig høring. Eksamen gjennomføres i gruppe på maks 3 studenter. Høgskolen godkjenner tema for oppgaven en nærmere fastsatt dato i 5. semester.
Selvvalgt pensum må være godkjent tre uker før innlevering av skriftlig oppgave.

For å fremstille seg til denne eksamen, må følgende være gjennomført eller bestått:

- Obligatoriske arbeidskrav i tredje studieår
- Blokktester
- Studiesamtalen
- Praksis 3 og 4
- Ferdighetstrening

Den skriftlige delen vurderes med bokstavkarakterer fra A-F, - jfr. avsnittet om vurderingsuttrykk. Den skriftlige delen må vurderes til E eller bedre for at studentene kan gå opp til muntlig høring. Studenter som får karakteren F, får anledning til å omarbeide oppgaven. Omarbeidet oppgave leveres innen 1. oktober i høstsemesteret. Dersom oppgaven vurderes til E eller bedre, arrangeres muntlig høring 1 måned etter innlevering. Presentasjonen av oppgaven i gruppe vurderes med bokstavkarakterene A-F, men det gis ikke egen karakter for denne delen. Dersom studentenes presentasjon ikke vurderes til bestått karakter må studenten opp til ny presentasjon. Denne arrangeres i høstsemesteret. Ved presentasjonen av oppgaven vurderes form, innhold og studentenes aktivitet/rolle.
Den første delen av muntlig høring er knyttet til bacheloroppgaven, og selvvalgt pensum knyttet til den.

Karakter på Bacheloroppgaven framkommer ved at karakter på skriftlig del (jf. ovenfor) justeres i henhold til studentens prestasjon på presentasjonen og kommisjonens spørsmål til oppgaven og selvvalgt pensum knyttet til denne. Kommisjonens spørsmål til oppgaven vurderes sammen med presentasjonen.
Tittelen på oppgaven skal være på norsk og engelsk.

Den andre delen av muntlig eksamen skal knyttes til selvvalgt pensum, selvvalgt pensum fra praksis i siste studieår og pensum i blokkene 3.1-3.4. Kommisjonen skal sørge for at eksaminasjonen dekker flere ulike områder i det selvvalgte pensumet. Studentens evne til å vurdere yrkesfaglige problemstillinger og anvende viten fra utdanningens kunnskapsområde vil også bli prøvet.

Karakter for Eksamen 3: er karakteren for studentens prestasjon på muntlig høring.

Ved alle veiledede praksisstudier gjelder:

1. For hver praksisperiode skal det foretas en evaluering underveis og en avsluttende vurdering i forhold til målene for praksisperioden. Vurderingen skal bygge på evaluering underveis og eventuelle praktiske øvelser. Vurderingsskjemaet med beskrivelse av hva som er vurdert, underskrives av student, praksisveileder og skoleveileder. Studenten får kopi av den skriftlige vurderingen.
2. For at praksisperioden skal være bestått må både den skriftlige evalueringen og arbeidskravet (oppgaven) som er knyttet til praksisen være vurdert til bestått. I tillegg må veiledningstimene være gjennomført og fraværet må være innenfor de angitte rammer.
3. Det er bare adgang til å levere skriftlig arbeidskrav (oppgave) tilknyttet en praksisperiode 3 ganger.

4. En student som har opptrådt grovt klanderverdig under praksisstudier kan etter vedtak i Høgskolen styre utestenges fra studiet i inntil 3 år. Se lov om Universiteter og Høgskoler §42 pkt. 2.
5. Dersom det er tvil om studenten kan bestå praksis skal studenten halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding om dette. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Praksisutvalg oppnevnt av avdelingsstyret fatter endelig vedtak om ikke bestått praksis. Praksisutvalget består av studieleder, ansvarlig høgskolelektor/lærer og den aktuelle praksisveileder.

Obligatoriske prøver og arbeidskrav:

Til hver Blokk er det knyttet obligatoriske arbeidskrav. De enkelte arbeidskrav er nærmere beskrevet i *Blokkbøkene*. Arbeidskravene kan være gruppeoppgaver eller individuelle oppgaver. Det tilbys veiledning i forbindelse med oppgavene.
I første og andre studieår avholdes det en blokktest i semesteret, i tredje studieår avholdes en blokktest.

Karaktersystem:

Det benyttes bokstavkarakterer. Bokstaven fra A til F benyttes, hvor A er beste og F den dårligste karakter

A - Fremragende
Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.
B - Meget god
Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.
C - God
Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.
D - Nokså god
Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.
E - Tilstrekkelig
Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer.
F - Ikke bestått
Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene.

Prøver arrangert ved høgskolen vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Ny eksamen.
For samtlige eksamener ved sosionomutdanning gis *Ny eksamen* i samme form som ved ordinær prøve.

Vurderingskriterier ved eksamener.
Gjennom eksamensbesvarelsen skal kandidaten dokumentere tilstrekkelig faglig forståelse av temaene som er dekket i oppgaveteksten. Det vil bli lagt vekt på kandidatens evne til teoretisk belysning, logisk resonnering og selvstendig tenkning i forhold til oppgava. I den forbindelse vektlegges også kandidatens evne til å tolke og avgrense oppgaveteksten og begrunne de valg som blir foretatt.
Det legges vekt på at kandidaten henviser til kilder. Henvisning til kilder skal gjøres på vanlig måte ut fra fastsatte retningslinjer for skriftlige arbeider vedtatt av avdeling for helse- og sosialfag ved HIØ
Det blir lagt vekt på at besvarelsen er oversiktlig og logisk disponert og at fagstoffet i all vesentlighet framstilles med kandidatens egne formuleringer. **Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk.**

PENSUM-/LITTERATURLISTE

Samlet pensum for Bachelor i sosialt arbeider er som følger:

- Obligatorisk pensum

Knyttet til teoriblokker: 65 pr. studiepoeng* 138 = ca ca 9000s

Knyttet til praksisblokker: 12 s pr. studiepoeng * = 42 ca 500 s

- Selvvalgt pensum knyttet til praksisblokker

1år:	100 s	
2 år:	100 s	
3 år:	100 s	300 s
○ Selvvalgt Bacheloroppgave / Prosjekt – 3. år		550 s
○ Selvvalgt pensum knyttet til 2 emner i rammeplanen		600 s
Samlet pensum		ca 11000s

Fordeling av pensum på den enkelte blokk er beskrevet i siste del av studieplanen.

EMNEBESKRIVELSER

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 1.1 Sosionomen – faget og yrket
Studiepoeng	5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i sosialt arbeid
Forkunnskaper	Opptak til bachelor i sosialt arbeid
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Studenten skal gjennom arbeid med blokka bli kjent med høgskolen, studiets innhold og organisering, medstudenter og lærere. Studenten skal videre bli kjent med sosialt arbeid i et historisk perspektiv, ulike syn på utviklingen av sosiale problemer, og grunnleggende prinsipper i sosialt arbeid.
Innhold	▪ Historisk overblikk over sosialt arbeid ▪ Arbeidsmetoder i sosialt arbeid ▪ Etisk refleksjon ▪ Relasjonsarbeid og brukermedvirkning
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatoriske deltakelse i seminargrupper, veiledning og arbeid i basisgrupper(se egne regler om fravær)
Arbeidskrav	En gruppeoppgave på ca 1500 ord.
Vurdering / eksamen	Arbeidskravet skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamensmappa, slik at arbeidskravet kan bli vurdert som en del av eksamen i første studieår.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider
Emneansvarlig / Faglærer	Kåre T. Pettersen
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121&lang=nor

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 1.2 - Fellesblokk A : Studentrollen, arbeidsmetoder, kommunikasjon, samarbeid og tverrfaglighet
Studiepoeng	6
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, i sykepleie, i sosialt arbeid, i vernepleie og for bioingeniører. Gjelder både 3-årig og 4-årig utdanninger.
Forkunnskaper	Gjennomført blokk 1.1
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Gjennom arbeid i Fellesblokk A skal studentene: Få innsikt i hva som fremmer og hemmer læring i

	studiet og bli bevist egne arbeidsmåter, læringsstrategier og studieatferd Få en introduksjon til de krav som stilles til skriftlige arbeider i studiet – og til skriving som en sentral læringsstrategi Utvikle ferdigheter i å mestre samarbeid og studiearbeid i grupper Få kjennskap til felles utfordringer i helse- og sosialfaglig arbeid Få innsikt i den sentrale rollen kommunikasjon spiller i alt arbeid med mennesker, også kollegaer og samarbeidspartnere imellom. Få kunnskap om hvordan konflikter kan forebygges og håndteres
Innhold	• Studentrollen – forventninger, krav og mestring • Pedagogikk – Kognitiv psykologi – Gruppepsykologi • Oppgaveskriving – skriving og læring • Teorier om kommunikasjon – og kommunikasjon i profesjonelt helse- og sosialarbeid • Utfordringer i dagens yrkesutøvelse i helse- og sosialsektoren (kommunikasjon, tverrfaglighet) • Konflikter, konflikt-mestring og –bearbeiding
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatorisk deltakelse i ferdighetstrening/øvelser, seminargrupper, veiledning og ved arbeid i basisgrupper. Obligatorisk deltakelse i informasjon om brannvern. (se egne regler om fravær)
Arbeidskrav	En skriftlig gruppeoppgave på 3000 ord. Underveisseminar med mulighet for muntlig presentasjon av et foreløpig produkt.
Vurdering / eksamen	Arbeidskravet skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamensmappa, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen i første studieår. Basisgruppeveileder gir skriftlig tilbakemelding på oppgaven: svake og sterke sider i besvarelsen.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og finnes på Høgskolens hjemmesider.
Emneansvarlig / Faglærer	Torfinn Johansen, K. Michael Thomsen og Inger Tjøstolvsen .
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 1.3 – Individ og samfunn 1
Studiepoeng	7,5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie
Forkunnskaper	Gjennomført blokk 1.1 og Fellesblokk A
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Studentene skal gjennom arbeidet med blokken få kunnskaper om psykologiens hovedtemaer og viktigste disipliner og forstå psykologiens og pedagogikkens rolle

som kunnskapsgrunnlag for helse- og sosialfaglig arbeid.

Innhold	Ulike psykologiske perspektiver. Sentrale temaer som persepsjon, sosial persepsjon, kognisjon, motivasjon, emosjoner, behov og personlighet. Teorier og perspektiver på normalutvikling. Teorier og perspektiver på læring og læringsmiljøer. Sosial- og gruppepsykologi. Ulike pedagogiske retninger og pedagogiske disipliner: - Didaktikk og didaktiske modeller. - Generell pedagogikk og spesialpedagogikk. Forholdet mellom undervisning og veiledning. Sosialiseringsteori: Forholdet mellom sosialisering og oppdragelse Det legges i undervisningen vekt på kjernen i psykologien og pedagogisk psykologi. Studenten må derfor aktivt studere deler av pensum selvstendig. Det legges i undervisningen vekt på både klassiske og nyere studier.
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, øvelser, tester og obligatorisk deltakelse i seminargrupper, veiledning og ved arbeid i basisgrupper (se egne regler om fravær)
Arbeidskrav	En individuell skriftlig oppgave på 2000 ord, en skriftlig oppgave i gruppe på 1800 ord, tre individuelle notater på 350 ord. Arbeidskravene legges i læringsmappa
Vurdering / eksamen	Arbeidskravene skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamensmappa, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen i første studieår.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider
Emneansvarlig / Faglærer	Jon Løkke og Roar Pettersen
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 1.4 Individ og samfunn
Studiepoeng	7,5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie.
Forkunnskaper	Gjennomført blokk 1.1, Fellesblokk A og blokk 1.3
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Gjennom arbeidet med blokka skal studentene ha kunnskaper om sentrale temaer og grunnbegreper i sosiologi og sosialantropologi og kunne forklare grunnleggende begreper og teorier innenfor ulike hovedgreiner av fagene sosiologi og sosialantropologi - Videre skal studentene forstå sosiologiens og sosialantropologiens rolle som faglig perspektiv og kunnskapsgrunnlag for sosialfaglig arbeid og utvikle forståelse for de ulike hovedperspektivene / tilnærmingene innenfor fagene med tanke på senere å

	kunne oppdage og anvende denne forståelsen i ulike former for sosialt arbeid
Innhold	• Sentrale samfunnsfaglige begreper og emner • Aktuelle sosiologiske perspektiver • Familien som sosial og kulturell institusjon • Makt, avmakt og motmakt • Konflikt • Sosial ulikhet • Relasjoner og fellesskap • Avvikende atferd • Aktuelle sosialantropologiske perspektiver • Ulike differensieringsprosesser • Helse og sykdom
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper, veiledning og arbeid i basisgrupper (se egne regler om fravær)
Arbeidskrav	Tre oppgaver. Et individuelt skriftlig notat med omfang på 500 ord. En skriftlig gruppeoppgave med et omfang på 2000 ord og et gruppenotat med presentasjon av en plakat.
Vurdering / eksamen	Arbeidskravene skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamensmappa, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen i første studieår.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider
Emneansvarlig / Faglærer	Kjell-Arne Dybvik og Michael Thomsen
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Fellesblokk B
Studiepoeng	4,5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, bioingeniørfag, sosialt arbeid, sykepleie og vernepleie
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 1-4
Tid	Vårsemesteret 2005
Mål	Gjennom arbeid med Fellesblokk B skal studentene lære begreper og teorier som er til støtte i etisk refleksjon, og de skal lære å se det etiske aspektet ved sosialpolitikk og helse- og sosialfaglig arbeid. Studentene skal også øve seg i systematisk gjennomtenkning av yrkesrelevante situasjoner der det ikke er opplagt hva som er en moralsk sett god handlemåte. De skal forstå og kunne anvende begrepene paternalisme, autonomi, omsorg, empati og altruisme. Dessuten skal de forstå den etiske grunntanken bak FNs menneskerettighetssystem, og fordype seg i hvordan vi kan forstå menneskeverd.
Innhold	Introduksjon til etikken og etisk teori • Hva er moralfilosofi? • Etisk argumentasjon • Hovedretninger innen etikken

- Etiske dilemmaer

Emner i etikken som er spesielt relevante for helse- og sosialarbeidere

- Rettferdighetsteori
- Menneskerettigheter som moralsk ide og program
- Menneskeverd
- Paternalisme og Autonomi
- Omsorg, empati og altruisme

Undervisning og læringsformer Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper, veiledning og ved arbeid i basisgrupper. (se egne regler om fravær)

Arbeidskrav Det leveres en gruppeoppgave på maksimalt 2000 ord

Vurdering / eksamen Arbeidskravet skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamensmappa, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen i første studieår

Litteratur / pensum Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider

Emneansvarlig / Faglærer Guri Rummelhoff, Gunnar Salthe, Rikke Wilhelms

Emnets URL http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn Blokk 1.6 Sosialpolitikk og jus

Studiepoeng 7

Obligatorisk/ valgfag Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie.

Forkunnskaper Gjennomført blokkene 1.1 – 1.5

Tid Vårsemesteret 2005

Mål Studentene skal gjennom arbeidet med blokka ha kunnskap om vårt politisk-administrative system og vårt velferdssystem. Videre skal studentene ha kjennskap til juridisk metode og generelle forvaltningsmessige prinsipper. De skal ha kjennskap til aktuelt lovverk og anvendelse av aktuelt lovverk.

Innhold

- Det politiske systems oppbygging og virkemåte.
- Den historiske utvikling av velferdsstaten. Ulike sosialpolitiske teorier og modeller.
- Forvaltningsapparatets oppbygning og funksjon – forvaltningsrettslige grunnprinsipper
- Juridisk metode og sentrale rettskildefaktorer som grunnlag for tolkning av rettsregler
- Rettighets- og tvangsregler i velferdsretten

Undervisning og læringsformer Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper, veiledning og ved arbeid i basisgrupper (se egne regler om fravær)

Arbeidskrav To gruppeoppgaver. En gruppeoppgave med muntlig framlegg, og en skriftlig gruppeoppgave på maks. 1500 ord. Det skriftlige arbeidskravet skal legges i læringsmappen.

Vurdering / eksamen	Arbeidskravene i læringsmappen kan trekkes ut til eksamensmappen, slik at arbeidskravet kan bli vurdert som en del av eksamen i første studieår.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider.
Emneansvarlig / Faglærer	Gerd Berit Odberg
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 1.7 Sosialt arbeid:Modeller i sosialt arbeid
Studiepoeng	10
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne i bachelor i sosialt arbeid
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 1.6
Tid	Vårsemesteret 2005
Mål	Studentene skal gjennom arbeid med blokka erverve seg kunnskap om ulike teorier og modeller i sosialt arbeid. De skal utvikle forståelse og kunne forstå brukerens situasjon, basert på respekt for det enkelte individ. De skal skaffe seg få innsikt i problemstillinger, dilemmaer og rollekonflikter knyttet til sosial-arbeiderrollen og forstå betydningen av relasjonskompetanse og utvikle ferdigheter i observasjon og samhandling med andre.
Innhold	**Vitenskapsteori, kvalitative og kvantitative** - Å bli klient: aktør eller produkt? - Paternalisme – ressursmobilisering - Ulike tilnærminger i sosialt arbeid - forståelse av sosiale problemer - Arbeidsprosessen i sosialt arbeid - Ferdighetstrening: Observasjon og kartlegging - Ferdighetstrening: Kontaktetablering og samhandling
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper, veiledning og arbeid i basisgrupper (se egne regler om fravær)
Arbeidskrav	En Individuell oppgave på 2700 ord.
Vurdering / eksamen	Oppgaven vil bli vurdert til godkjent/ikke godkjent i slutten av blokka.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider
Emneansvarlig / Faglærer	Gry Haugland
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	1.8 Praksis 1

Studiepoeng	12
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk for bachelor i sosialfag.
Forkunnskaper	Gjennomført 1.1-1.7, innlevert læringsmappe, bestått blokktest 1 og 2
Tid	Vårsemesteret 2005
Mål	Studentene skal, gjennom deltakelse, bli kjent med praksisstedets oppgaver, brukergrupper, mål, rammer og organisering. Studenten skal trene i refleksjon over egen utvikling og ulike etiske dilemmaer på praksisstedet.
Innhold	• Praksisstedets brukergrupper • Praksisstedets primæroppgaver, mål, rammer, organisering og lovverk som styrer virksomheten • Praksisstedets sosiale arbeid • Trene ferdigheter i observasjon og kartlegging • Trene ferdigheter i kommunikasjon og samhandling på ulike arenaer knyttet til praksisstedet • Avdekke og drøfte etiske dilemmaer • Se og reflektere over egen utvikling i løpet av praksisperioden
Undervisning og læringsformer	Veiledet praksis og veiledningstimer med praksisveileder. Veiledning på oppgaven av skoleveileder. (se egne regler for tilstedeværelse og fravær i praksis)
Arbeidskrav	Studentene skal skrive et notat som beskriver en situasjon fra praksis på 1000 ord. Notatet skal gi en beskrivelse om hvilke rammer studenten arbeider innenfor og hvilke medvirkning studenten hadde i situasjonen som er valgt. Notatet er grunnlag for eksamen 1 del B og skal antydningsvis antyde fokus for videre arbeid og hvilken problemstilling studenten vil arbeide videre med.
Vurdering / eksamen	For at praksisperioden skal være bestått må både den skriftlige evalueringen og arbeidskravet (notatet) som er knyttet til praksisen være vurdert til godkjent. I tillegg må veiledningstimene være gjennomført og fraværet må være innenfor de angitte rammer.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider. 100 sider selvvalgt pensum
Emneansvarlig / Faglærer	Kari Baardseth
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	2.1 Sosialt arbeid på sosialkontor og tilgrensede tjenester
Studiepoeng	13
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i sosialfag.
Forkunnskaper	Gjennomført 1.studieår bachelor i sosialt arbeid
Tid	Høsten 2004
Mål	Studentene skal gjennom arbeidet i blokka få kunnskaper i arbeidet på sosialkontor og tilgrensede tjenester som

	sosialkontoret samarbeider med, herunder forvaltningsoppgaver. Studentene skal også få kunnskaper i arbeidet med etniske minoriteter. Studentene skal utvikle sine personlige ferdigheter som sosialarbeider
Innhold	• Ferdighetstrening: refleksjon over egne erfaringer fra praksis 1 • Arbeidsprosessen i metodisk sosialt arbeid • Lov om sosiale tjenester kapitlene 1, 3 og 5 – faglig skjønn og forvaltning • Tjenester fra tilgrensede etater • Sosialt arbeid med etniske minoriteter herunder akkulturasjon, migrasjon. Introduksjonslov
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper i veiledning og ved arbeid basisgrupper og i ferdighetstrening . (se egne regler for fravær og for ferdighetstrening)
Arbeidskrav	Èn gruppeoppgave på 4000 ord og én individuell oppgave på ca 2000 ord. 7 gruppenotater
Vurdering / eksamen	Arbeidskravene skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamensmappa, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider
Emneansvarlig / Faglærer	Kari Baardseth
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 2.2 Praksis 2: Sosialt arbeid med enkeltpersoner og familier
Studiepoeng	13,5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk for bachelor i sosialfag
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 –2.1. Eksamen 1 må være bestått for å gå ut i praksisstudiene.
Tid	Høstsemesteret 2004
Mål	Studentene skal delta aktivt i praksisstedets oppgaver, sosialfaglige som forvaltningsmessige. De skal sette seg inn i ulike måter å utøv sosialt arbeid på praksisstedet, være opptatt av etiske drøftinger samt sin egen utvikling som sosialarbeider
Innhold	• Praksisstedets brukergrupper, herunder minoritetsetniske brukere og brukere med ulike funksjonshemminger; enkeltpersoner og grupper. • Praksisstedets primæroppgaver, mål, rammer, organisering og lovverk som styrer virksomheten • Deltakelse i forvaltningsoppgaver • Deltakelse i det sosiale arbeidet • Kartlegge praksisstedets tilnærmingsmåter/ideologier/metoder • Avdekke og drøfte etiske dilemmaer og relatere disse til etisk teori

	• Utvikle personlig kunnskap gjennom utprøving • Reflektere over egen utvikling som framtidig sosionom
Undervisning og læringsformer	Veiledet praksis og veiledningstimer med praksisveileder. Veiledning på oppgaven av skoleveileder. (se egne regler for tilstedeværelse og fravær i praksis)
Arbeidskrav	En individuell oppgave på 3500 ord
Vurdering / eksamen	For at praksisperioden skal være bestått må både den skriftlige evalueringen og arbeidskravet (oppgaven) som er knyttet til praksisen være vurdert til godkjent. I tillegg må veiledningstimene være gjennomført og fraværet må være innenfor de angitte rammer.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider. 100 sider selvvalgt pensum.
Emneansvarlig / Faglærer	Kari Baardseth
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 2.3 Sosialmedisin og psykisk helsevern
Studiepoeng	13,5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i sosialt arbeid
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 2.2
Tid	Våren 2005
Mål	Gjennom arbeidet og studiene i blokk 2.3 skal studentene skaffe seg kunnskap om og forståelse for hvordan ulike utviklingsforstyrrelser påvirker de som har en utviklings-forstyrrelse og deres familiens hverdag. Videre skal de gjøre seg kjent med ulike perspektiver å forstå psykiske lidelser, og også sette seg inn i hvordan ulike livsbelastninger og krenkelser kan føre til psykiske lidelser. Rusmisbruk er et alvorlig sosialmedisinsk og sosialpolitisk utfordring og gjennom arbeidet i blokka vil studentene skaffe seg kunnskap om hvordan rusmisbruk påvirker misbrukerens og dens miljø og videre hvilke sosialpolitiske utfordringer samfunnet blir stilt ovenfor. Det vil også arbeides noe med å øke studentens kjennskap til voldsproblematikk og hvordan vold i familier kan føre til alvorlige belastninger.
Innhold	• Psykiske lidelser/sykdommer • Ulike utviklingsforstyrrelser • Rus dobbeldiagnoser ungdom og rus • Sorg- og kriseteori • Seksualitet • Pediatri • Sosialmedisinske emner • Vold - i familen - i skolen (mobbing) - i samfunnet
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, seminargrupper, veiledning og arbeid i basisgrupper Obligatorisk deltagelse i seminargrupper og ved arbeid i basisgrupper (se egne regler for fravær)
Arbeidskrav	En gruppebesvarelse på ca. 2500 ord og en individuell besvarelse på ca. 2500 ord . Et individuelt notat på 500 ord og et gruppenotat på 500 ord.
Vurdering / eksamen	Arbeidskravene skal legges i læringsmappa og kan trekkes ut til eksamens mappe, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen i 2 studieår
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider.
Emneansvarlig / Faglærer	Gerd-Berit Odberg
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 2.4 Sosialt arbeid med barn, ungdom og familier
Studiepoeng	20
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i sosialt arbeid
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 2.3
Tid	Vårsemester 2005
Mål	Gjennom arbeidet i blokka skal studentene tilegne seg kunnskap om sosialt arbeid med barn, ungdommer og familier ut fra et barnevernsfaglig perspektiv. Barnevernsarbeid knyttet til etniske minoriteter vil bli belyst. Innhenting av informasjon til undersøkelser og omsorgsvurdering vil bli vektlagt. Studentene skal skaffe seg kunnskap om forebygging, problemløsning og endrings arbeid. Gjennom undervisning og ferdighetstrening vil studentene arbeide med tverrfaglig samarbeid og konfliktløsning
Innhold	• Praktisk kommunalt barnevernsarbeid • Samarbeid med foreldre som oppsøker barnevernet • Ulike modeller som benyttes i arbeid med • atferdsavvik hos barn og ungdom • Undersøkelser og omsorgsvurderinger • Vurdere når tvangsvedtak må fremmes • Fosterhjemsarbeid – oppfølging av barn og unge som er i institusjon • Ferdighetstrening i ansvarsgruppe møter og bruk av nettverk
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper veiledning og ved arbeid i basisgrupper og ferdighetstrening (se egne regler om fravær)
Arbeidskrav	En gruppebesvarelse på 2500 ord. En individuell oppgave på 2500 ord. Et individuelt notat på 500 ord.
Vurdering / eksamen	Arbeidskravene skal legges i læringssmappa og kan trekkes ut til eksamens mappe, slik at arbeidskravene kan bli vurdert som en del av eksamen 2. studieår.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider.
Emneansvarlig / Faglærer	Heidi Aarum Hansen
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Fellesblokk C- Blokk 3.1 - 3 uker – Vitenskapsteori og forskningsmetode
Studiepoeng	4.5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, bioingeniør, sosialt arbeid, sykepleie og vernepleie – 3-årig og 4-årig utdanning
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 –2.4
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Studentene skal gjennom arbeidet med blokka tilegne seg kunnskap om vitenskapelig metode for å kunne lese forskningsrapporter og nyttiggjøre seg forsknings - resultater i sin yrkesutøvelse. Studentene skal lære å begrunne sine handlinger overfor brukerne, overfor andre yrkesutøvere og overfor arbeidsgivere på en faglig forsvarlig måte. Studentene skal forberede seg til å kunne utføre og å dokumentere et prosjektarbeid.
Innhold	Helse- og sosialfaglig og forskningsbasert/ vitenskapelig perspektiv på: Hvordan har brukere det? Hvordan går det med/ hva skjer med brukere når helse- og sosialarbeidere intervenerer? Hvordan kan teknologien være til hjelp for folk?
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, obligatorisk deltakelse i seminargrupper, veiledning og ved arbeid i basisgrupper (se egne regler for fravær)
Arbeidskrav	En skriftlig prosjektskisse-(trinn 1+trinn2+trinn3)
Vurdering / eksamen	Arbeidskravet i blokka må være gjennomført for å gå opp til eksamen 3 (4)
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og finnes på høgskolens nettsider.
Emneansvarlig / Faglærer	Kjell-Arne Dybvik, Jørg Kirchhoff, Norunn Storbakk
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 3.2 Organisering av helse- og sosialsektoren
Studiepoeng	10 stp
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i barnevern, i sosialt arbeid og i vernepleie – 3-årig og 4-årig utdanning
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 3.1
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Studentene skal gjennom arbeidet med blokka tilegne seg kunnskap om kommunalpolitikk og administrasjon, og om organisasjonsteori.
Innhold	• Statlig og kommunal organisering. • Sentrale organisasjonsvariabler som bidrag til organisasjonsforståelse. • Organisasjonskultur, motivasjon og

arbeidsmiljø
- Yrkesroller, selvhjelpsgrupper og samarbeid

Undervisning og læringsformer	Forelesninger, seminargrupper, veiledning og arbeid i basisgrupper
Arbeidskrav	Tre oppgaver i gruppe, en individuell eller smågruppebesvarelse. Gruppe: To oppgaver med muntlig framlegg. En skriftlig oppgave på maks 3000 ord, og plakat med oppgavens hovedpoeng. Individuell skriftlig oppgave. Skolen tillater at to studenter gjør oppgaven sammen. Denne oppgaven skal være på maks 3500 ord
Vurdering / eksamen	Studentene får tilbakemelding på arbeidskravene i blokka Arbeidskravene må være gjennomført for å gå opp til eksamen 3.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og finnes på høgskolens nettsider.
Emneansvarlig / Faglærer	K. Michael Thomsen og Kjell-Arne Dybvik
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 3.3 Sosialt arbeid på strukturelt nivå
Studiepoeng	15
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i sosialt arbeid
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 3.2
Tid	Høstsemester 2004
Mål	Gjennom arbeidet i blokka skal studentene tilegne seg kunnskap om sosialt arbeid på samfunnsnivå, lover og regler som styrer forvaltning og saksbehandling Studentene skal forberede seg til siste praksisperiode og arbeid med Bacheloroppgaven. Videre skal de gjøre seg kjent med aktuell forskning innenfor feltet sosialt arbeid
Innhold	• Samfunnsarbeid • Behandling i fylkesnemnd • Forberede siste praksisperiode • Gjøre seg kjent med nyere forskning innefor feltet sosialt arbeid.
Undervisning og læringsformer	Forelesninger, søke på databaser, obligatorisk deltakelse i seminargrupper, ferdighetstrening, veiledning og ved arbeid i basisgrupper (se egne regler om fravær).
Arbeidskrav	En individuell oppgave på 3000 ord Et notat om nyere forskning i sosialt arbeid Et gruppenotat .
Vurdering / eksamen	Studentene får tilbakemelding på arbeidskravene i blokka. Arbeidskravene må være gjennomført for å gå opp til eksamen 3.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og

	på høgskolens nettsider.
Emneansvarlig / Faglærer	
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 3.4
Studiepoeng	16,5
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk emne for bachelor i sosialt arbeid
Forkunnskaper	Gjennomført blokkene 1.1 – 3.3. Eksamen 2 må være bestått for å gå ut i praksisstudiene
Tid	Våren 2005
Mål	Studenten skal nå skaffe seg kunnskap om hvordan polititiske prioriteringer ,organisatoriske rammer juridiske forhold påvirker sosialfaglig arbeid Videre skal de gjøre seg kjent med hvordan ulike metoder i samfunnsarbeid som kan benyttes i arbeidet med utsatte grupper
Innhold	• Forvaltning og saksbehandling • Lovgivning som styrer sosialfaglig virksomhet • Juridiske aspekter i mer sammensatte sosial-faglige problemstilling • Sosialt arbeid på samfunnsnivå • Avdekke og drøfte etiske dilemmaer • Organisasjonsform • Se og reflektere over egen utvikling i løpet avpraksisstudiene
Undervisning og læringsformer	Veiledet praksis og veiledningstimer med praksisveileder. Veiledningen på oppgaven av skoleveileder. (se egne regler for tilstedeværelse og fravær i praksis)
Arbeidskrav	Praksisoppgave på 5000 ord.
Vurdering / eksamen	For at praksisperioden skal være bestått må både den skriftlige evalueringen og arbeidskravet (oppgaven) som er knyttet til praksisen være vurdert til godkjent. I tillegg må veiledningstimene være gjennomført og fraværet må være innenfor de angitte rammer.
Litteratur / pensum	Pensum for den enkelte blokk står bak i studieplanen og på høgskolens nettsider. 100 sider selvvalgt pensum.
Emneansvarlig / Faglærer	Kari Baardseth
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

Bachelor i Sosialt arbeid

Emnekode og navn	Blokk 3.5 Bachelor-oppgave i sosialt arbeid – Praksis 4
Studiepoeng	12
Obligatorisk/ valgfag	Obligatorisk deltakelse i gruppens arbeid

Forkunnskaper	Gjennomført blokk 3.4
Tid	Vårsemester – 8 uker
Mål	Faglig fordypning innefor et valgfritt tema
Innhold	Denne blokka skal brukes til arbeid med Bacheloroppgaven, og studentene disponerer tiden til arbeid med oppgaven. Forberedelsene til arbeid med Bacheloroppgaven starter allerede tidlig i 5 semester, med å sette sammen grupper. Det skal være 3 studenter i hver gruppe og studentenes egne forslag til gruppesammensetning må leveres innen 1.november. Høgskolen forbeholder seg retten til å endre på grupper eller sette sammen grupper hvis studentene ikke kommer til enighet eller hvis det er grupper med mindre/flere enn 3 studenter. Før Blokk 3.4 – praksis 3 er det et seminar, i løpet av dette skal gruppene ha levert et forslag til tema for Bacheloroppgave til praksisansvarlig. Arbeidet med selve Bacheloroppgaven starter i 6 semester. Studentene er til stede på den tildelte praksisplassen etter behov. Gruppene har krav på 5 timer veiledning på Bacheloroppgaven fra skoleveileder. Bacheloroppgaven skal være relatert til problemstillinger fra praksisfeltet. Teoretiske oppgaver som for eksempel litteraturstudier vil ikke bli godkjent
Undervisning og læringsformer	Avhengig av praksissted og fordypningsområde. Veiledet praksis og 5 timer veiledning på oppgaven
Arbeidskrav	Bacheloroppgave 10500 ord
Vurdering / eksamen	Oppgaven er en del av eksamen 3. Se egen beskrivelse .
Litteratur / pensum	550 sider selvvalgt pensum knyttet til Bacheloroppgaven. 600 sider selvvalgt pensum hentes fra minimum 2 emneområder i rammeplanen for Bachelor i sosialt arbeid.
Emneansvarlig / Faglærer	Finn Mikaelsen og Terje Grøndahl
Emnets URL	http://www2.he.hiof.no/index.php?ID=2121

PENSUM BACHELOR I SOSIALT ARBEID

*Pensum merket med stjerne vil bli delt ut i den enkelte blokk

Pensum for blokk 1.1

361.3 Ko Kokkinn, Judy A. (1998): *Profesjonelt sosialt arbeid* .Oslo: Tano-Aschehoug
kap. 1: Sosialt arbeids utvikling -
kap. 2: Tosidig verdiforankring – utviklingstrekk siden 1950-årene
kap. 3: Essensen i profesjonelt sosialt arbeid 112s

361.3 Aa Aamodt, Laila Granli (1997): *Den gode relasjon.* Oslo: Ad notam
kap.1: Innledning
kap.2: Nyere undersøkelser om relasjonsarbeid
kap. 3: Relasjonen mellom sosialarbeider og klient 42 s

Hansen, K.B. (1996). Myndiggjøring: om empowerment som metode i sosialt arbeid
Embla, årg. 1, nr. 6: 43-47 4 s

Andenæs, A. (2004). Hvorfor ser vi ikke fattigdommen?.
Nordisk sosialt arbeid, årg. 24, nr. 1: 19-33 11 s

Stortingsmelding nr 50 (1998.99).
Utjamningsmeldinga . Om fordeling av inntekt og levekår i Norge.
Oslo: Dep., 1999. Kortversjon, I-0976B 16 s

361.301 I
Pettersen, Kåre (2002). Å leve etisk er å velge seg selv. I: J. Lundstøl, red..
I dannelsens tegn. Oslo: Gyldendal 12 s

361.3 So
Lars Gunnar Lingås (2003). Tanker om verdigrunnlaget i sosialt arbeid.
I: A.M. Zahl, red. *Sosialt arbeid: refleksjon og handling.* Bergen: Fagbokforlaget 20 s

361.3072 Ut
Stjernø, Steinar (1999): Kap. 1 . I: *Utfordringer for sosialarbeiderrollen*
sett med forskerblikk / red. Bente Puntervold Bø.
Oslo : HiO. HiO-rapport nr.4, 8 s

Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere.
http://www.fobsv.no Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere (FO).
9 s

361.65 Rø
Rønning, Rolf og Liv Johanne Solheim, (1998): *Hjelp på egne primisser.*
Om brukermedvirkning i velferdssektoren. Oslo: Universitetsforlaget
kap. 2,3,4 s 21-93 72 s

Lov om sosiale tjenester, kap.8.4.
Lovdata: http://www.lovdata.no/all/nl-19911213-081.html
(finnes ellers i flere lovsamlinger i biblioteket) 306s

Pensum for Blokk 1.2 - Fellesblokk A

For sykepleierstudenter:

610.730699 Ei

Eide, H og Eide, T (2000). "*Kommunikasjon i relasjoner"*. Oslo: Ad Notam, Gyldendal.

Kap. 2, s. 34 – 63	29 sider	
Kap. 3, s. 77 – 102	25 sider	
Kap. 5, s. 137 – 176	39 sider	
Kap. 6, s. 210 – 218	8 sider	
Kap. 7, s. 232 – 242, 252 – 261	19 sider	
Kap. 8, s. 261 – 272	11 sider	131 sider

For Bachelor i Barnevern, Sosialt arbeid og Vernepleie:

302.2 Ei

Eide, H og Eide, T (2004). "*Kommunikasjon i praksis"*. Oslo: Gyldendal.

S 1-15, 75-105, 124-152, 155-176, 177-201, 206-219, 275-281. 141 sider

371.39 Pe

Pettersen, Roar C. (2000). "*PBL Problembasert læring"*. Otta: Roar C. Pettersen og Universitetsforlaget.

Kap. 1 – 4, s. 9 – 114 105 sider

808.066 Pe

Pettersen, Roar C. (2000). "*Oppgaveskriving"*. Storhaugveien Publikasjon.

Kap. 4 og kap. 5, s. 43 – 103 60 sider

Beregnet total (6 stp) , 350/400 sider.

Forslag til felles litteratur utgjør ca 75 %, = 296 sider

Fagspesifikt pensum for vernepleier-, barnevernpedagog- og sosionomutdanningen:

808.066 Pe

Pettersen, Roar C. (2000). *Oppgaveskriving*. Storhaugveien Publikasjon.

Kap. 1, 2, 3 og 6 side 5- 42 og 104- 124: 57sider

Fagspesifikt pensum for bioingeniørutdanningen

808.066 Pe

Pettersen, Roar C. (2000). *Oppgaveskriving*. Storhaugveien Publikasjon.

Kap. 1, 2, 3 og 6 side 5- 42, 104- 124: 57sider

Fagspesifikt pensum for sykepleierutdanningen:

610.730699 Ei

Eide, H og Tom Eide (2000). *Kommunikasjon i relasjoner*. Oslo: Ad Notam, Gyldendal.

Kap. 1, s. 17 – 32 15 sider

610.7301 Au

Austgard, Kitt (2002) *Omsorgsfilosofi i praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag

Kap.1, s. 19 – 53

Kap. 3, s. 75 – 104 63 sider

Pensum blokk 1.3

Pensum er todelt: et fellespensum og et fordypningspensum for hver av profesjonsutdanningene.

Fellespensum psykologi:

Passer, M. W. og Smith, R. E. (2004). *Psychology. The science of mind and behavior.* Second edition. International edition. Boston: McGraw Hill[1].

Chapter 1: Psychology: The Science of Psychology ss. 2-27(25)
Chapter 3: Biological Foundations of Behavior: Evolution, genetics, and the brain ss. 62-107 (45)
Chapter 4: Sensation and Perception (bare persepsjon) ss. 134-153 (19)
Chapter 6: Learning and Adaption: The Role of Experience ss. 198-237 (39)
Chapter 7: Memory ss. 238-278 (40)
Chapter 9: Motivation and Emotion ss. 326-372 (46)
Chapter 10: Development Over the Life Span ss. 374-417 (43)
Chapter 11: Personality ss. 419-462 (43)
Chapter 15: Social thinking and Behavior ss. 591-629 (38)

Fellespensum pedagogikk:
370.1 Pe
Pettersen, R. C. (1998). *Pedagogisk teori og praksis : introduksjon og overblikk*. Ny utg. Kråkerøy : Storhaug publikasjon. Totalt 56 s.

Fordypningspensum:

Fordypning i psykologi for *barnevernspedagoger og sosionomer* med vekt på utviklingspsykologi og omsorgsvurdering:
155.422 Sm
Smith, L. og Ulvund, S. E. (1999). Spedbarnsalderen. Revidert og utvidet utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
Kapittel 6: Samspill og samspillsvansker ss. 146-175 = 29 s.
Kapittel 14: Barn i familier ss. 446-485 = 39 s.
Kapittel 15: Dagomsorg og døgnplassering ss. 494-527 = 33 s.
Totalt 101 s.

Fordypning i psykologi for *vernepleiere* med vekt på kognitiv psykologi og endringsstrategier:
158.1 Wa
Watson, D. L. og Tharp, R. G. (2002). *Self-directed behavior. Self-modification for personal adjustment.* 8. utgave. US: Wadsworth Thompson Learning. Ss. 1-104. Totalt 103 s.

Pensum blokk 1.4

301 Ga
Garsjø, Olav (2001). Sosiologisk tenkemåte. 2. utg. Gyldendal akademisk.
s. 19-50, 61-103, 169-205, 248-275, 276-319 179s

302.5 Go
Goffman,, Erving (1975): Stigma Pensumtjenesten 2000,Oslo (opptrykk av 1975 utgaven)
s.13-33, 34-48, 48-59, 60-61, 136-157 67s

301 Ma
* Martinussen, W. (1991). Sosiologisk analyse. 3.utg. Oslo: Universitetsforlaget.
s.183-186
3s

[1] Kapittel 2: Studying Behavior Scientifically ss. 30-59 (29) er pensum på 1.7 for noen studenter.

301 Fc

Schiefloe, P.M (2oo3). Mennesker og samfunn. Innføring i sosiologisk forståelse
s. 225-260, 307-349, 355-378 100s

301 So
* Øyen, Else (1992). Sosiologi og ulikhet. Oslo: Universitetsforlaget.
s. 196 – 218 22s

303.482 Er
Hylland Eriksen, T. og Arntsen Sørheim, T. (2003). Kulturforskjeller i praksis.
3. utgave Ad Notam Gyldendal. s 34-77; 127 –168; 216– 236 75s

306 Kl
* Klausen, M. (1992). Kultur, mønster og kaos. Ad Notam. s 92–103; 138–150 24s

362. 7089 Th
K. Michael Thomsen og Bente Rød Larsen. (1994/99)
En innvandrer krysser våre spor: om samarbeid og barnevern. Ad Notam.
S. 25-34, 45-72, 91-104. 50s

Tidsskrift
* Ingstad, B. (1985). Kulturelle faktorer i pasient/helbrederforholdet i
Tidskrift for samfunnsforskning, Bind 26 –1985 s. 547 – 561 15s

Tidsskrift
* Hjelde, K. H. (1994). Fremmed-, fjern-, tverr- eller interkulturelt ?
Om begrepsbruk ved helse- og sosialarbeid med flyktninger.
I "linjer" fra psykososialt arbeid for flyktninger, nr 1/1994 6s

Sum blokk 1.4 531s

Pensum Blokk 1.5 - Fellesblokk B:

Felles for alle utdanningene: (SUM 198 sider.)
174.2 Ch
* Cristoffersen, S. Aa. 1997: *Handling Person Samfunn En innføring i grunlagsetikk for helse- og sosialarbeidere* Tano Aschehoug, Utdrag fra kapittel 3, Side 60 – 74 og 93 – 104. SUM 25 sider

1.1.1.1.1.1170 Jo

Johansen, K.E. & Vetlesen, A.J. *Innføring i etikk* Universitetsforlaget, 2000, Utdrag fra kapittel 1, og hele kapittel 7-9, Side 12-28, og 108-171.
SUM 79 sider

174.2 Li
Lingås, L. G. *Etikk og verdivalg i helse- og sosialfag* Gyldendal Akademisk 3. utgave 2000. Kapittel 4, 8 – 12 og 15, Side 60 – 71, 96 – 156 og 171 – 179.
SUM 79 sider

160 Fø
* Føllesdal, Dagfinn & Walløe, Lars *Argumentasjon, språk og vitenskapsfilosofi* Universitetsforlaget 2000, 7. utgave, S 242 – 257.
SUM: 15 sider

Spesielt pensum for Bachelor i barnevern, sosialt arbeid og vernepleiere

I: *Omsorg Nr. 3 1993*. S 3-9, 43-61:
Tranøy, K. E. "Fra Nürnberger- prosessene til Helsinki-deklarasjonene. Menneskerettighets-prinsippene som utgangspunkt for helseprofesjonenes moderne tidsalder."

*Føllesdal, A: "Bruk av informert samtykke i beslutninger."

*Baune, Ø.: "Autonomi som et prinsipp innen vår tids helsevesen: Hvor høyt bør det prioriteres?" (24 sider)

*Lindholm, T. 1989: "Hva bør studenter til Examen Philosophicum lære om internasjonale menneskerettigheter?" Side 42-47. I: *Mennesker og rettigheter.* Årg.7 nr. 1 (5 sider)

*Wetlesen, J. 1992: "Hva slags verdi er menneskeverd?" Side 7-28. I: *Meneskeverd: humanistiske perspektiver* /Jon Wetlesen (red.) Oslo. Universitetet i Oslo. (Skriftserie for Hfs etikk-seminar). (21 sider)

*Aristoteles 1996: *Etikk*. Gyldendal Norsk Forlag. Bok II Side 19-32.(13 sider)

Spesielt pensum for Bachelor i bioingeniøfag:

174.2 Tr

Tranøy, K.E. 1999: *Medisinsk etikk i vår tid.* 3. utg. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1, 2, 6, og 7. Side 31-45, 49-61, 123-131 og 137-155

174.2 Et

1.1.1.1.2 Etikkpakke for bioingeniører. *Oslo: Bioingeniørfaglig institutt, NITO, 1999*

Spesielt pensum for Bachelor i sykepleie:

174.2 An

Andersson, M. (1994): *Integritet som begrep och prinsip. En studie av et vårdetiskt ideal i utveckling.* Åbo: Åbo Akademis forlag (utvalgte sider)

Gastmans, C. (1998): "Meals in Nursing Homes", I: *Scandinavian Journal of Caring Scienc, 12:* 231-237

Proot, I. M. med flere (1998): "Autonomy in Rehabilitation of Stroke Patients in Nursing Homes. A Concept Analysis" I: *Scandinavian Journal of Caring Science, 12:* 139-145

Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere. Norsk Sykepleierforbund 2001 (Deles ut)

ICNs Etiske regler for sykepleiere. International Council of Nurses (Deles ut)

PENSUM FOR BLOKK 1.6

361.6 Ha

Halvorsen, Knut (2002). *Grunnbok i helse og sosialpolitikk.* Oslo: Tano-Aschehoug,
kap.1:.Sosialpolitiske idealer, mål og virkemidler s. 15-53
kap.2: Velferdsstatens framvekst og rolle s. 54 -97
kap.3: Levekår, helse og sosial problem s. 98 - 153

136

344.03 Kj

Kjønstad, Asbjørn og Aslak Syse (200 *Velferdsrett 1.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag A/S,
kap.3.2: Retten til opplæring s.113-118,
kap.4: Retten til sosiale tjenester s.147-183,
kap.5: Retten til helsehjelp s.187-208,
kap.6: Sykdomsbaserte trygdeytelser s.227-266,
kap.8.2: Folketrygdens pensjonssystem s.313-318,
kap.9: Økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven s.345-362,
kap.10.5: Menneskerettigheter som beskytter den personlige integritet s.382-392
kap.10.10: Psykisk helsevernloven - den viktigste tvangsloven s.415-457

175s.

344.03 Kj

Kjønstad, Asbjørn og Aslak Syse (2003). *Velferdsrett 2.* 2. utgave.Oslo: Ad Notam Gyldendal.

kap.4.3: Barnevernstjenesten s.173-184
kap.5: Barnevernsloven - særlig om frivillige tiltaks. s187-246

72s

*Ohnstad, Bente (2001). Juss for helse- og sosialarbeidere. En innføring i juridisk tenkning, metode og lovgivning. Bergen: Fagbokforlaget.
Kap. 2: Begrepet juss, reglenes funksjon og ulike typer regler s. 19-35

16s.

320.9481 Rø
Rønning, Rolf (2001). *Vårt politiske Norge.* Bergen: Fagbokforlaget.
kap. 1: Innledning: Om å forstå samfunnet s.11-16
kap. 2: Hva er politikk? s.17-26
kap. 5: Vårt politiske system s.27-87
kap. 7: Organisasjonenes politiske funksjon s.125-147
kap.10: Forvaltningen - lydig redskap eller sjølstendig maktfaktor s.187-209
kap.11: Desentralisert offentlig myndighet : kommune- og fylkesnivå s.211-253

110s.

Offentlige publikasjoner:
Lov om barnehager
Lov om barneverntjenester
Lov om folketrygd
Lov om helsetjenesten i kommunene
Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)
Lov om psykisk helsevern
Lov om sosiale tjenester mv.

344.03 So
Rundskriv I-1/93 Lov om sosiale tjenester mv.

362.16 Om
Rundskriv. I/Sosial- og helsedepartementet; 29/97 Rundskriv/Kommunal- og arbeidsdepartementet; H-24/97 B. Omsorgsbolig : en veileder

Rundskriv I-42/98 Tilleggsrundskriv til rundskriv I-1/93 lov om sosiale tjenester mv. Omsorgslønn

362.483 So
Rundskriv I-20/2000 til Lov om sosiale tjenester mv. Brukerstyrt personlig assistanse.

Sum Blokk 1.6 490 s

Pensum blokk 1.7

361.3 Ol
Siv Oltedal og Gunn Strand Hutchinson: (2003) *Modeller i sosialt arbeid*
Tano Aschehoug, Oslo 2003, kap. 1-6 221s

361.3 Ko
Kokkinn, Judy A: *Profesjonelt sosialt arbeid* Tano Ascheoug, Oslo1999.
Kap. 4: Fokus på klienten og forholdet til sosialarbeideren
s. 129 - 176
Kap. 5: Å snakke sammen for å arbeide helhetlig
s. 177 -215
Kap. 6: Handling, samhandling og ferdigheter
s. 216 – 239 109 s

658.3 Sk
Skau Greta Marie: *Gode fagfolk vokser,* Cappelen akademiske, Oslo 2002
Kap.1: Personlig utvikling og forandringsarbeid s. 13 – 31
Kap 2: Møtet mellom mennesker s 32 – 50
Kap, 3 Personlig kompetanse 73s

361.32 So
Solheim Liv Johanne og Bjarne Øvrelid: *Samhandling i velferdsyrke,*
Oslo : Fagbokforlaget , 2002
Kap.5: Avvik og konformitet s. 85 - 106 21 s
Kap 6: Klienten - aktør eller produkt? s. 107 - 130 23 s

361.3 Ha
Halvorsen,K (2002): *Sosiale problemer* Fagforlaget

Kap.3,4,5 og 7 99s

300.72 Åd
Aadland, Einar, 1997. *"Og eg ser på deg…" Vitenskapsteori og metode i helse- og sosialfag*. Oslo: Tanp Aschehoug.
Innledning s.13-20, 7 s
Kapittel 2, Vitenskapsteori – teorienes teori, s.46-63, 24 s.

300.72 Jo
Johannessen, Asbjørn og Per Arne Tufte, 2002. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag.
Kapitler 1-6 (Del 1), Metoderefleksjon, s.23-85, 62 s

361.301 I
2002. Et vitenskapelig essay om kunnskapsgrunnlaget i sosialt arbeid i boken til Lundstøl, John (red.) 2002, *I dannelsens tegn, profesjonell selvforståelse i arbeid med mennesker.* Oslo: Gyldendal Akademisk,
Fossestøl, Bjørg, *Hva er det du egentlig kan, sånn egentlig?*
Kapittel 5, s.93-109, 16 s
Nyhus, Anne,. *Å lære i dialogisk praksis*
Kapittel 6, s.110-130, 20 s.
Til sammen: 697s

Pensum blokk 1.8

361.3 Aa
Aamodt Laila Granli, 1997: *Den gode relasjonen.* Oslo: Ad Notam Gyldendal
Kap. 7: Rammevilkårene for relasjonsarbeidet.
s. 107 – 136 29 s

174.2 Li
Lingås, Lars Gunnar, 2000: *Etikk og verdivalg i helse- og sosialfag.* Oslo: Universitets forlaget. Gyldendal Akademisk. 3.utgave.
Kap 6: s 83 - 87
Kap 16 – 20: s 181 – 236
Kap 21 – 22: s 239 – 256

76 s

361.32 So
Solheim, Liv Johanne og Bjarne Øvrelied, 2001:
Samhandling i velferdsyrke ,Bergen: Fagbokforlaget.

Kap.4: Livet som teater s. 63 – 83

21 s

Sum pensum: 126 s

Pensum blokk 2.1

361.32 As
Askeland, Guri Aga og Molven, Olav: Dokument i klientarbeid
kap.1,4, 5 samt vedlegg 7 og 8 69 s

362.7089 Ha
Hagen og Qureshi,N (1996) Etnisitet i sosialt arbeid. Oslo: Aschehoug
kap.2: Prosesser og faser I forbindelse med migrasjon 21 s

303.482 Er
Hylland Eriksen, T. og Sørheim T. Arntsen (2003) *:*
Kulturforskjeller i praksis Oslo: Ad Notam Gyldendal kap.5 14 s.

344.03 Kj
Kjønstad; Asbjørn og Aslak Syse (2003). Velferdsrett II. 2. utgave. Gyldendal Forlag
Kap. 2 Forvaltningslovens bestemmelser, særlig om saksbehandlingen i første instans s. 75-112
Kap. 3 Klage over tildelingsvedtak etter tjenestelovgivningen s 113-148
Kap. 4 Taushetsplikt s. 149-186
Kap. 7 Rettigheter og plikter som arbeidstakere, kommuneforvaltere og profesjonsutøvere i barneverntjenesten s. 289-322
Kap. 8 Verdier og verdikonflikter i sosialtjenesten s. 323-350 174 s

361.3 Sh
Lawrence Shulman (2003): *Kunsten å hjelpe individer og familier* Gyldendal Akademisk, Oslo
Kap.1-6 342s

362.582 St
Stolanowski, Per Arne (1994): *Tilstrekkelig til livets opphold*. Oslo: Bedriftsøkonomenes forlag
Kap. 1, 2, 3, 4, 7, 8 122s

Lov om sosiale tjenester mv. Lov av 13.desember 1991 nr 81
Kap 1, 3, 4 og 5 5s

344.03 So
Rundskriv I-34/2001 *Sosialtjenestelovens kap.5*
Sosial-og helsedepartementet. Hele 38s

344.03 So
Veileder for saksbehandlingen av sosiale tjenester. Lov om sosiale tjenester mv. I-0719 B. Sosialdepartementet 1998
Hele 24s

Lov om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner (gjeldsordningsloven) Lov 1992-07-17 nr 99. Hele 15s
Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere **(**introduksjonsloven). Lov 2003-07-04 nr 80. Hele 5s
Til sammen: 794 s

Pensum til blokk 2.2

361.3 Sk
Skau, Greta.M (2003): *Mellom makt og hjelp.* Oslo: Universitetsforlaget
Hele boka 165 s

Pensum til blokk 2.3

362.76 In
Borchgrevink,T.S & Christie H.J.(red): Incest..Oslo. Universitetsforlaget 1991
Kap. 4. Incest som psykologisk skade – en modell for forståelse s.47-69 22 s

616.89022 Gr
Grøholt, Berit, Sommerscild, Hilchen & Garløv,Ida: *Lærebok i barnepsykiatri.*
Oslo .Universitetsforlaget 3.utg. 2001
Kap. 2 Del av kapitelet Familieperspektivet s. 77-83
Kap.12 Tics og Tourettes syndrom
Kap.13 Forstyrret vekst og søvn hos barn
Kap 14 Spiseforstyrrelser
Kap 15 Somatoforme tilstander
Kap 17 Psykiske lidelser ved kroniske somatiske lidelser
Kap 18 Spesifikke utviklingsforstyrrelser 41s

616.8 Hj
Gjærum, Bente & Bjørn Ellertsen (red.) (2002). *Hjerne og atferd: utviklingsforstyrrelser hos barn og ungdom i et nevro-biologisk perspektiv.* Oslo: Universitetsforl., 2002
kap. 11 Det fødale alkoholsyndrom
kap. 13: Urolige, uoppmerksomme og impulsive barn 48 s

616.89 Ha
Haugsgjerd, Svein, Jensen, Per og Karlson, Bengt (2002). *Perspektiver på psykisk lidelse.* Oslo: ad Notam Gyldendal, 1998. kap.2. Fra filosofi til fagteori i psykisk helsearbeid s. 31 -63 31 s

362.76 Ki
Killèn, Kari: *Sveket* Oslo. kommuneforlaget 3.opplag 1999
Kap. 2 - kap 6 160s

362.29 Så
Killèn, Kari og Olafsson,May red. 2003: *Det sårbare barnet. Barn, foreldre og rusmiddelproblemer*
Kommuneforlaget Hele boka 170s

616.89 Sn
Snoek, Janike Engelstad. Engedal, Knut (2004) *: Psykiatri. kunnskap, forståelse, utfordringer.*
Oslo: Akribe
Hele boken, unntatt kap.13 161 s

658.31 Sk
Skau, Greta Marie: *Gode fagfolk vokser.. personlig kompetanse som utfordring.* Oslo: Cappelen Akademisk
forlag. 2002
Kap. 3 . Personlig kompetanse – del av vår profesjonalitet s. 51 – 85 34 s

362.29 Pe
Pedersen,Willy: *Bittersøtt. Ungdom, sosialisering og rusmidler. Oslo:* Universitetsforlaget 1998
s. 9-120 111 s

362.29 Re
Regjeringens handlingsplan mot rusmiddelproblemer 2003-2005 30 s

1.1.1.2 362 LÆ

Noreik, Kjell og Grete Stang red: Lærebok i sosialmedisin. Oslo: ad Notam Gyldendal. 2000
Kap. 1, 9, 11, 17 46s

Hansen, F.A. (1998). Hjelp til barn i familier med rusmisbruk.
Norges Barnevern, årg. 75, nr. 4: 5-13 8s

Kap 6 i LOST

344.03 Kj
Kjønstad, A og A. Syse(2003) *Velferdsrett I* Oslo: Gyldendal
Norsk Forlag. 2.utgave.
Kap. 10.7 Ttvangshjemler overfor rusmisbrukere etter sosialtjenesteloven 4 s
Til sammen **867s**

Pensumlitteratur Blokk 2.4

362.7 Ba
Backe- Hansen, E (1995): *Til barnets beste* Oslo : Tano
Kap.3,4 og 7 41 s

362.7 Ba
Backe- Hansen, E og Haavik Toril red. (1997) *Barnevern på barns premisser*
Oslo: Ad Notam Gyldendal
Kap 5: Terje Ogden Hva kjennetegner sosialt kompetente barn
Kap 10: Agnes Andenæs: Fra usynlig offer til synlig aktør 23 s

362.7 Me
Bunkholdt, Vigdis og Larsen, Erik (red) (1995): *Metodisk barnevernsarbeid*
Otta. Tano
Kap. 2 Hafdis Einarsson: Et tilrettelagt mottak 15 s
Kap 11 Marit Godeseth: Arbeid med og I ansvarsgrupper 23 s
Kap 12: Kari Qvale: nettverksintervensjoner i familier med
eksempler fra flerkulturelle familier 22s 60s

362.733 Bu
Bunkholdt, Vigdis (1999):*Fosterhjemsarbeid.* Oslo: Universitetsforlaget
kap. 1-7 143 s

362.7 Bu
Bunkholdt, Vigdis og Sanbæk,Mona (2000): *Praktisk barnevernsarbeid* Oslo, Gyldendal 260
St.meld. nr. 29 (2002-2003)Om familien – forpliktende samliv og foreldreskap 80 s

362.76 Ki
Killèn, Kari: *Sveket* Oslo. kommuneforlaget 3.opplag 1999
Del III , 95s

158.1 Le
Leira, Halldis Karen (2003): *Det gode nærvær. Bokforlaget*
Del III Fra tabuisert traume til anerkjennelse og erkjennelse s.147 –205
(evnt. i 2.3 B) 58 s

362.7 Ny

Nygrèn, Pär (1997)*Profesjonelt barnevern som barneomsorg*
Oslo : Ad Notam Kap 6 og kap 17 45s

362.7 Kl
Klefbeck, Johan og Ogden, Terje(2003): Nettverk og økologi. Problemløsende arbeid med barn og unge. Os o: Tano Achehoug 3.utg.
kap. 1, 2,3, 6 135 s

155.4136 Øv
Øvreeide, H: (2000): *Samtaler med barn – metodiske samtaler med barn i vanskelige situasjoner*
Kristiansand: Høgskoleforlaget 2.utgave s. 39-81, 89-159 114 s

344.03
Andenæs,Kristian m.fl. (2003): *Sosialrett* 6.utg..
Oslo: Universitetsforlaget
Kap. 4: Barnevernsloven s. 268-329 62 s

NOU 2000:12
Barnevernet i Norge: tilstandsvurderinger, nye perspektiver og forslag til reformer
Kap. 4 Samarbeid, ansvarsfordeling og betalingsordninger i barnevernet

Kap. 15 Partenes rettsikkerhet i barnevernet
Kap. 16: Fylkesnemndene
Kap 18 Barnevern og menneskerettigheter 44 s

346.015 Mo
Molven, Olav (1999) *Familierett* 4.utg. Oslo: Universitetsforlaget 200s

Totalt 1360s

Pensum Blokk 3.1

150.72 Sv
Svartdal F: Psykologiens forskningsmetoder. Fagbokforlaget 2004. Kapittel 1-8; side 11-24, 25-48,49-74, 75-100, 101-130, 131-152, 153-181, 183-209

300.72 Da
Dalland O. Metode og oppgaveskriving for studenter. Gyldendal Norsk Forlag 2000. Kapittel 3, 5,6,7,8,9 ; side 47-69, 88-116, 117-159, 160-184, 185-214, 215-233

300.72 Kv
Grønmo, S: Forholdet mellom kvalitative og kvantitative tilnærminger i samfunnsforskningen i

Holter, H og Kalleberg, R(red) Kvalitative metoder i samfunnsforskning. Universitetsforlaget 1996
Side 94-123

Sum: 371 sider

Pensum blokk 3.2

302.35 In
Paul Flaa m..fl.: Innføring i organisasjonsteori. Universitetsforlaget 1995 230s

361.3 So
Randi Haugland: Det profesjonelle medmenneske på Utvær, s. 185-197 i
Tronvoll & Marthinsen (red.) Sosialt arbeid – refleksjoner og nyere forskning.
Tapir Akademisk forlag, Trondheim 2001

352.37 Ny

Lars A. Nysæther: Beslutningsprosesser i helse- og sosialtjenestene. Tidvise Skrifter nr. 36. Høgskolen i Stavanger 2000. 30 s.

361.65 No
Stein Kuhnle: Velferdsstatens idegrunnlag i perspektiv. S. 9 –31 i: Hatland, Kuhnle og Romøren (red.): Den norske velferdsstaten. Gyldendal akademiske 2001.
22 s

353.6 Me
Karin Mella og Kristi Steine: Det vi vil, får vi til! Alta-modellen, bedre service til brukerne. Kommuneforlaget 1998 110 s

361.6 Ko
Anne Marie Støkken: Privatisering i velferdskommunen; i Lyngstad, Støkken og Lichwarck: Kommunen som velferdsyter. Universitetsforlaget 1997 12 s

Vike, H. (2003). Byråkratiske utopier: om etablering av orden i offentlig forvaltning. *Norsk antropologisk tidsskrift, årg. 14,* nr. 2/3: 122-136, 169-170 15 s

361.65 Ma
Aksel Hatland: Skjønn i gammel og ny sosialpolitikk. I Benum m. Fl. (red.): Den mangfoldige velferden. Gyldendal akademiske 2003 s. 227-237 11 s

302.35 Ba
Henning Bang. Organisasjonskultur / - 3. utg. [Oslo] : TANO, 1995
ISBN: 82-518-3387-6 (h.) Kpt. 3-7, s.28-108, 80s

361.6 Ha
Knut Halvorsen. (2002) Grunnbok i helse- og sosialpolitikk. Oslo: Universitetsforl.
Kpt. 4 s 155-199, og kpt. 6: s. 267 – 313, 90s.

I alt: 653s

Offentlige publikasjoner:
St.melding nr. 14 (2002-2003): Samordning av Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten. Kapittel 1 og 2. 28s

NOU 2003: 19 Makt og demokrati

Pensum blokk 3.3

344.03 An
Andenæs, Kristian m.fl. (2003). Sosialrett 6. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
Kap. 4 Barnevernloven s. 268-329 62 s

344.03 Kj
Kjønstad; Asbjørn og Aslak Syse (2003). Velferdsrett II. 2. utgave.
Gyldendal Forlag
Kap. 2 Forvaltningslovens bestemmelser, særlig om saksbehandlingen i første instans s. 75-112
Kap. 3 Klage over tildelingsvedtak etter tjenestelovgivningen s 113-148
Kap. 4 Taushetsplikt s. 149-186
Kap. 7 Rettigheter og plikter som arbeidstakere, kommuneforvaltere og profesjonsutøvere i barneverntjenesten s. 289-322
Kap. 8 Verdier og verdikonflikter i sosialtjenesten s. 323-350 174 s

346.017 Li
Lindboe, Knut (2003): *Barnevernsrett.* Oslo: Universitetssforlaget 4.utg.
Del III: Saksbehandlingen i kommunenen

Del IV Fylkesnemda
DelV Domstolskontroll
Del VIII Særlige emner 119s

NOU 2000:12

Barnevernet i Norge: tilstandsvurderinger, nye perspektiver og forslag til reformer
Kap. 4 Samarbeid, ansvarsfordeling og betalingsordninger i barnevernet

Kap. 15 Partenes rettsikkerhet i barnevernet
Kap. 16: Fylkesnemndene
Kap 18 Barnevern og menneskerettigheter 44 s

346.015 Mo
Molven, Olav (1999) *Familierett* 4.utg. Oslo: Universitetsforlaget 200s

Stortingsmelding 40 (2001-2002). Om barne- og ungdomsvernet:
Kap. 5. Velferdspolitikk for barn og familiar s. 38-48
Kap. 6. Barnevernet og velferdspolitikken s. 51-78
Kap. 7. Organisering av barnevernet og samarbeid med andre instanser s. 80-101

361.3 Hu
Hutchinson, Gunn Strand, 2003. Samfunnsarbeid i sosialt arbeid.
Oslo: Universitetetsforlaget. 140s

613.4 Fo
Røiseland, Asbjørn (red), 1999. Lokalsamfunn og helse forebyggende arbeid
i en brytningstid. Oslo: Fagbokforlaget. 140s

Nyhus, Anne: *Det personlig motet.* Embla nr. 4/2003 10s
Rundskriv om individuelle planer 3s

Sentrale stortingsmeldinger
St.meld.nr. 17 (1999-2000). fra Barne- og familiedepartementet – *Handlingsplan mot barne-og ungdomskriminalitet*
St.meld.nr. 39 (2001-2002). fra Barne- og familiedepartementet – *Oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge*

Sentrale lover med bestemmelser som inngår i pensum

Barnevernloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19920717-100.html
Barnehageloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19950505-019.html
Opplæringsloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19980717-061.html
Forvaltningsloven	http://www.lovdata.no/all/hl-19670210-000.html
Offentlighetsloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19700619-069.html
Barneloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19810408-007.html
Sosialtjenesteloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19911213-081.html
Vergemålsloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19270422-003.html
Adopsjonsloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19860228-008.html
Konfliktrådsloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19910315-003.html
Straffeloven	http://www.lovdata.no/all/nl-19020522-010.html
Menneskerettsloven*	http://www.lovdata.no/all/hl-19990521-030.html

*) Med denne loven gjøres 1.) Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK), 2.) FN's konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) og 3.) FN's konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) til norsk lov. Konvensjonene er tatt inn som vedlegg i loven (inkorporert) i engelsk originaltekst og i norsk oversettelse.

Konvensjoner som inngår i pensum

FN's barnekonvensjon*
BFD - FNs konvensjon om barnets rettigheter
http://odin.dep.no/bfd/norsk/barn_og_ungdom/fns_konv/index-b-n-a.html

*) Denne konvensjonen er ikke norsk lov, men den ble ratifisert av Norge i 1991. Det er (våren 2003) fremmet lovforslag om å gjøre konvensjonen til norsk lov ved inkorporering i menneskerettsloven (se over) og ved endringer i barnevernloven, adopsjonsloven, tvistemålsloven og forvaltningsloven.
Se *Innst.O.nr.92 (2002-2003):* http://www.stortinget.no/inno/inno-200203-092.html

Pensum blokk 3.4

361.3 Th
Thyness, Paul A., 1999. Sosialt arbeid - lokal organisering og selvhjelp : en innføring for helse- og sosialarbeidere. Oslo: Tano 175s

Utfyllende bestemmelser til lov av 12 mai 1994 om universiteter og høgskoler, Hiø's forskrift om eksamen av 26 april 2004 og forskrift om faglig innhold og vurderingsordninger for sosionomutdanningen fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 28 januar 1999.

Bachelor i sosialt arbeid

VILKÅR FOR EKSAMENER OG BLOKKTESTER

- Det er ikke adgang til å framstille seg til eksamen (inklusive ny eksamen) som ordinær student i samme emne mer enn tre ganger. I studier med praksis er det bare adgang til å ta hver praksisperiode om igjen én gang (jf. § 3 Adgang til eksamen mv. i Forskrift om eksamen ved HiØ av 26.4.04).
- Den enkelte blokktest arrangeres 3 ganger pr. studieår, en ordinær og 2 nye/utsatte

Selvvalgt pensum

Selvvalgt pensum skal leveres til veileder senest tre uker før eksamen. Selvvalgt pensum i praksisblokker godkjennes av skoleveileder. Selvvalgt pensum i tredje studieår godkjennes av en kommisjon.

Studiesamtaler

Studentene har krav på individuelle studiesamtaler, disse er obligatoriske. Studieplanen gjennomgås i samtalen. Det er en studiesamtale hvert studieår. Studiesamtalen gjennomføres med veileder i basisgruppa.

KRAV TIL FRAMMØTE I OBLIGATORISK UNDERVISNING:

Skolen kan godkjenne fravær inntil 20 % i følgende:

1. - Undervisning i basisgrupper (veiledning) og arbeid i basisgrupper
   - Undervisning i seminargrupper

2. Fravær utover 20 % må taes igjen. Studenten kan følge tilsvarende undervisning i neste semester eller bli pålagt individuelle arbeidsoppgaver. Dette gjelder selv om legeattest er innlevert. Det gis imidlertid adgang til at studentene selv kan arrangere ekstra undervisning, med lærere godkjent av skolen, for å dekke tapt obligatorisk undervisning.

3. Vitnemål utstedes ikke før studenten har gjennomført obligatorisk undervisning. Studenten vil i slike tilfelle få utskrift av eksamensprotokollen.

4. Registrering av frammøte til ovennevnte undervisning skjer ved at studentene signerer frammøteprotokollen. Studieleder har ansvaret for at frammøteprotokollen blir lagt fram.

Ferdighetstrening.

I ferdighetstrening godtas inntil 10% fravær. (Det spesifiseres i blokkbøkene når det er ferdighetstrening).

KRAV TIL FRAMMØTE I PRAKSISSTUDIER

Praksisstudier defineres som:
- Veiledede praksisstudier
- Ferdighetstrening

I praksisstudiene er studentene på praksisstedet 30 timer pr. uke.
Det godtas inntil 10 % fravær i hver praksisperiode, eksempelvis 24 timer av en praksisperiode på 8 uker.

1. I praksisstudiene fører studentene og praksisveilederen kontroll med frammøtet og har ansvaret for at fravær blir registrert og ført på vurderingsskjemaet. Hvis fraværet strekker seg over 3 dager leverer studentene egenerklæring og utover det skal studenten dokumentere fraværet med legeerklæring. Hvis fraværet strekker seg over 1 uke eller mer, skal praksisveileder underrette skolen.

2. Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom gjøre unntak fra denne bestemmelsen

3. Deltakelse i høgskolen styre, avdelingsstyret, utvalgsarbeid eller annen fagpolitisk aktivitet som skolen har godkjent, regnes ikke som fravær.

4. Vitnemål utstedes ikke før studenten har gjennomført obligatorisk undervisning. Studenten vil i slike tilfelle få utstedt utskrift av eksamensprotokoll.

Konsekvenser av fravær ut over 10% i praksisstudiene:

1. Ved fravær inntil 10 % utover godkjent fravær, gis det mulighet for at studenten, etter avtale med praksisstedet, skoleveileder og studieleder innarbeider dette i helger eller på andre naturlige fridager i løpet av praksisperioden, eller i umiddelbar tilknytning til den ordinære praksisperioden. Praksisveileder og skoleveileder dokumenterer at fraværet er tatt igjen. Alt fravær som skal taes igjen ut over 10% må godkjennes av skoleveileder i samråd med studieleder med hensyn til tid, sted og veiledning.

2. Ved fravær ut over 20% blir praksisperioden ikke godkjent. I særskilte tilfeller, for eksempel ved sykdom, kan studenten søke avdelingsstyret om å få fortsette det ordinære studieprogrammet og om å ta den aktuelle praksisperioden igjen i sin helhet etter at det øvrige utdanningsprogrammet er gjennomført. Studenten kan maksimalt ha en praksisperiode å ta igjen etter at utdanningen for øvrig er avsluttet.

Se § 5 i Forskrift om faglig innhold og vurderingsordninger for sosionomutdanningen, 28 januar 1999, og Forskrift for eksamen ved Høgskolen i Østfold.

<u>Rutiner ved tvil om bestått/ikke bestått praksisstudier.</u>

1. Praksisveilederen og/eller skoleveileder kan reise tvil om eller ikke godkjenne ekstern praksis.
2. Når tvil om godkjenning foreligger skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding.
3. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene
4. I forbindelse med tvil om godkjenning av praksis skal det arrangeres et møte mellom de berørte parter (student, praksisveileder og skoleveileder) og/eller andre som hatt betydning for saken. Det skal føres protokoll. Partene skal gis anledning til å kommentere protokollen. Eventuelle kommentarer skal være skriftlige og sendes Høgskolen v/studieleder innen 1 uke fra protokollen foreligger. Høgskolen har ansvar for innkalling og skriving av protokoll.
5. Partene skal bli enige om dato for evalueringsmøte for å vurdere om de oppsatte kravene er oppfylt.
6. I de tilfeller hvor den avsluttende vurderingen blir ikke bestått skal det arrangeres et nytt møte mellom de berørte parter og/eller andre som har hatt betydning for saken. Det skal føres protokoll hvor det angis hva som er årsakene til innstillingen. Dette møtet kan også fungere som evalueringsmøte jfr. pkt. 5.
7. Manglende godkjenning av arbeidskrav, ikke gjennomført veiledning og fravær ut over de tillate grenser medfører ikke bestått praksis.
8. En student som har opptrådt grovt klanderverdig under praksisstudier kan etter vedtak i Høgskolen styre bli utestengt fra studiet i inntil 3 år. Se lov om Universiteter og Høgskoler §42 pkt. 2.

9. Ved innstilling til ikke bestått praksisstudier skal saken legges fram for praksisutvalget. Praksisutvalget avgjør som saken er tilstrekkelig belyst og sørger for eventuelle tilleggsopplysninger. Deretter fatter praksisutvalget endelig vedtak i saken.
10. Vedtak om ikke bestått praksisstudier kan ikke påklages med mindre det foreligger formelle feil. Dette innebærer at man ikke kan klage på den vurderingen som ligger til grunn for vedtak om ikke bestått. Ved klage over formelle feil gjøres Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Østfold, §16 gjeldende. Klagenemnda ved Høgskolen i Østfold er klageinstans.

RETNINGSLINJER OG PRAKTISKE OPPLYSNINGER ANGÅENDE EKSAMEN.

Ved alle eksamener gjelder:
- Resultatet fra eksamen blir slått opp på oppslagstavla i Administrasjonsbygget i 1. etasje kl. 14.00 sensurdagen, samt at den gis via karaktertelefon og Arena.
- Studieavgiften må være betalt for at studenten skal bli meldt opp til eksamen.

Ved alle skoleeksamener gjelder:
- Eksamen i alle fagområder arrangeres 2 ganger pr. år, **en ordinær** og **en utsatt/ny eksamen.**
- Studenter som har strøket til ordinær eksamen har rett til å gå opp til ny/utsatt eksamen
- Studenter som vil forbedre sin karakter kan gjøre dette på utsatt/ny eksamen eller ved neste ordinære eksamen. **Disse studentene må selv melde seg opp til eksamen.**
- All oppmelding til eksamen må skje skriftlig til avdelingsadministrasjonen innen oppmeldingsfristen som er **tre uker før eksamen skal avholdes.** Melding om trekk fra eksamen må gis skriftlig til avdelingsadministrasjonen **senest en uke før eksamen.** Senere trekk eller uteblivelse teller som ett eksamensforsøk.
- Oppslag med oversikt over eksamener i semesteret er til enhver tid oppslått på oppslagstavla i 1. etasje i Administrasjonsbygget. Studentene er selv ansvarlige for å holde seg orientert om datoer for eksamen.

Ved alle hjemmeeksamener gjelder i tillegg :
- Ved hjemmeeksamen er det utarbeidet egne retningslinjer for den enkelte eksamen.

- Både når det gjelder individuell hjemmeeksamen og hjemmeeksamen i gruppe, møter studentene på skolen kl.9.00 den dagen eksamen starter og får utdelt oppgaveteksten samlet av faglærer. Faglærer er tilgjengelig for spørsmål en halv time etter at oppgaveteksten er utdelt.
- Det kvitteres for eksamensnummer og vises gyldig studiekort/legitimasjon.
- Innlevering av hjemmeeksamener skjer i ekspedisjonen **innen kl. 15.00** den fastsatte innleveringsdagen.
- Kandidater som av praktiske grunner har problemer med å få levert besvarelsen på høgskolen kan etter avtale med den som er eksamensansvarlig i administrasjonen, postlegge besvarelsen. Det må da foreligge dokumentasjon fra postverket på at den er postlagt innen leveringsfristen. Besvarelsen sendes rekommandert.
- Besvarelser levert etter innleveringsfristen sensureres ikke, og regnes som ikke bestått eksamen.
- Hvis en student blir syk i en hjemmeeksamensperiode og trenger utsatt innleveringsfrist, må det leveres **legeerklæring** fra første sykedag. Her må det fremgå at studentene på grunn av akutt oppstått sykdom ikke er i stand til å gå opp til eksamen. Studenten må umiddelbart ta kontakt med eksamensansvarlig i administrasjonen for avtale om videre framgangsmåte. Det må søkes skriftlig om utsatt innleveringsfrist. Slik søknad må være avdelingen i hende før ordinær innleveringsfrist. Studenten kan innvilges tilsvarende utsettelsesperiode som legeerklæringen angir, dog ikke utover 35 % av eksamensperioden.

VEDLEGG:

Vedlegg 1:

Blokktester:

1. Poengberegning.

Det gis + 1 poeng for rett svar
Det gis – 1 poeng for ikke besvart eller for feil svar.
Maks poeng gir da 75 poeng.

2. Progresjon i poengberegning

Blokktest 1 og 2 krever 25 poeng for å bestå (= 50 riktige)

Blokktest 3 og 4 og 5 krever 45 poeng for å bestå (= 60 riktige)

For vernepleierutdanningen er Blokktest 3, todelt:
Del A krever 45 poeng for å bestå
Del B krever 100% riktig for å bestå

3. Studentenes tilgang til blokktester – blokktestspørsmål

Gamle blokktester **skal** ligge ute på nettet – med tilgang fra den enkelte utdannings hjemmeside. Gamle blokktester er kvalitetssikret – studentene har selv ansvar for å oppdatere seg i forhold til hva som er riktig pensum.

Blokktestansvarlige må vurdere om en "bank" med spørsmål kan ligge ute som trening for studentene. Dette vil bety at studenten av og til opplever at det vil ligge mange spørsmål ute, andre ganger vil kun gamle blokktester være tilgjengelig.

Det kan komme andre eller nye spørsmål i selve blokktesten, enn de som er gitt tidligere eller som ligger ute i "banken".

Blokktestansvarlig oppdaterer og kvalitetssikrer spørsmålene innen 15 oktober i høstsemesteret og innen 15 januar i vårsemesteret.

Det skal kun lages blokktestspørsmål fra pensumlitteraturen.

Blokktestansvarlige må samarbeide med blokk- og undervisningsansvarlige.

Vedlegg 2:

Kriterieliste til bruk ved evaluering av arbeidskrav

Hvert arbeidskrav blir vurdert i forhold til ett eller flere av de nedennevnte kriterier. Dette gjelder alle former for arbeidskrav. Arbeidskrav med muntlig fremstilling, med skriftlig fremstilling individuelt og/eller i gruppe og arbeidskrav knyttet til praksis.

Studenten skal begrunne hvordan kriteriene oppfylles.

1. Reflektere over stoff og/eller en situasjon?
2. Presentere, avgrense og begrunne valg av et tema
3. Oppgavens formål
4. Problemstilling
5. Belyse og definere sentrale begreper
6. Anonymisere
7. Forklare oppgavens disposisjon
8. Bruke anerkjent og relevant litteratur
9. Fremstille teori på grunnlag av egne formuleringer
10. Vise faglig innsikt
11. Vise forståelse for ulike innfallsvinkler
12. Være presis og nøyaktig
13. Vise evne til systematisk tenkning
14. Gi konkrete beskrivelser av hendelser og situasjoner basert på kartlegging og observasjon
15. Beskrivelse av mål og tiltak
16. Analysere og drøfte på bakgrunn av faglige vurderinger
17. Vise evne til selvstendig tenkning og/eller handling
18. Er kreativ og skapende
19. Kritisk vurdering og refleksjon rundt eget arbeid
20. Følger formelle retningslinjer
21. Oversiktlig og logisk disponering av stoffet
22. Relevans for fremtidig yrkesfunksjon
23. Integrerer teori og praksis
24. Reflekterer over egen praksis
25. Er aktiv og deltagende
26. Fremmer og argumenterer egne meninger
27. Vise evne til samarbeid
28. Presentasjonsform
29. Gir konstruktiv kritikk og tilbakemeldinger
30. Etiske vurderinger
31. Samtykke